

คุณลักษณะนักรการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล
ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ

โดย

พลอากาศตรี น้อย ภาคเพิ่ม
ผู้ชำนาญการกองทัพอากาศ
กองทัพอากาศ

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

เรื่อง คุณลักษณะนักรการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็น
ของข้าราชการกองทัพอากาศ

ลักษณะวิชา การเมือง

ผู้วิจัย พลอากาศตรี น้อย ภาคเพิ่ม หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๗

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้ง
ดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำ
ผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทาง การสร้างเสริมคุณลักษณะนักรการเมืองต้นแบบ
ตามหลักธรรมาภิบาล กลุ่มตัวอย่าง เป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง จำนวน ๔๑๑ คน
ซึ่งได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) อย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้เป็น
แบบสอบถาม คุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาลมีลักษณะ
เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๙๙๐๘ และ
๐.๙๙๓๐ ตามลำดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way
Analysis of Variance : One – Way ANOVA) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

๑. ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองมีระดับความคิดเห็นในภาพรวม
ว่าคุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = ๒.๔๕๘๖$) ซึ่ง
ข้าราชการที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.๐๑ ส่วนข้าราชการที่มีระดับการศึกษา และที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน มีระดับความ
คิดเห็นต่อคุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

๒. ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองมีระดับความคิดเห็นในภาพรวม ว่า
คุณลักษณะนักรการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = ๔.๘๐๐๑$) ซึ่งข้าราชการ
ที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อคุณลักษณะนักรการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนข้าราชการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับ
ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักรการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และข้าราชการที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ
นักรการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. คุณลักษณะนักรการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล ที่ในความคิดเห็นของข้าราชการ
กองทัพอากาศ ควรนำมาแนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะนักรการเมืองต้นแบบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

ทุกประการ ทั้งนี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ความต้องการ และมีความจำเป็นเร่งด่วนมากที่สุด คือ นักการเมืองที่เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม/ประเทศชาติเป็นหลัก นักการเมืองที่ไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง เปี่ยมด้วยคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และต้องมีความสามารถบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดสำหรับนักการเมืองที่ทำผิดกฎหมาย

คำนำ

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทรงใช้อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศ อำนาจอธิปไตยแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจอตุลาการ แต่เนื่องจากได้เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ประชาชนแตกแยก ขาดความสามัคคี เกิดความรุนแรง จนทหารต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำรัฐประหาร เพื่อให้เกิดความสงบสุข และความเป็นระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งปัญหาทุจริตและคอร์รัปชัน มีคดียุติความจำนวนมากอยู่ในชั้นศาล และยังรบกวนกระบวนการยุติธรรมตัดสิน ก็เป็นอีกเหตุผลความจำเป็นในการเข้าควบคุมอำนาจการบริหารประเทศ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

การคอร์รัปชันเป็นปัญหารุนแรงเรื้อรัง ส่งผลให้เกิดความเสียหายโดยรวมของประเทศ คนกลุ่มน้อยคดีโกงทรัพย์สินของส่วนรวมไปเป็นของตนเอง อย่างผิดกฎหมาย และจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคอร์รัปชันของนักการเมือง ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง และพวกพ้องมากกว่าผลประโยชน์ทางสังคม และประเทศชาติ ใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งทางการเมืองโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง จากปัญหาทางด้านการเมืองอันเนื่องมาจากการทุจริตคอร์รัปชัน จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการขึ้น มีการนำหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทาง การสร้างเสริมคุณลักษณะนักการเมืองต้นแบบ ให้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป

พลอากาศตรี

(น้อย ภาคเพิ่ม)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๗

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา คุณลักษณะนักรบเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะนักรบเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล

การวิจัยนี้ได้มีการดำเนินการจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รศ.ดร. วิจิตร ศรี สงวนวงศ์ นายสมยศ อักษร นางภาวดี จงสุขธนามณี นายประจักษ์ บุญยัง นายบุรณชัย สมุทรักษ์ และนางสาว ศิลักษณ์ ปิ่นน่วม ผู้ตรวจสอบความถูกต้องเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ พลเอก เอกชัย ศรีวิลาส พลตรี สรานุวัตร ประดิษฐ์พงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย

ขอขอบพระคุณ ข้าราชการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อันได้มาซึ่งคุณลักษณะนักรบเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะนักรบเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

พลอากาศตรี

(น้อย ภาคเพิ่ม)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๗

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
สมมติฐานการวิจัย	๔
กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔
คำจำกัดความ	๕
บทที่ ๒ ทฤษฎี แนวคิด วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนักการเมือง	๗
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล	๑๕
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	๒๘
ข้อมูลเกี่ยวกับกองทัพอากาศ	๓๔
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๕
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๓๙
วิธีการวิจัย	๓๙
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๓๙
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๐
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๔๕
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๕	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๕๘
สรุป	๕๘
อภิปรายผล	๖๐
ข้อเสนอแนะ	๖๒
บรรณานุกรม	๖๖
ภาคผนวก	๗๒
ผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๗๓
ผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๗๘
ผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	๘๐
ประวัติย่อผู้วิจัย	๘๑

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓ - ๑ จำนวนข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง จำแนกตามชั้นยศ	๓๙
๓ - ๒ จำนวนข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่ได้มาโดยการ เลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบโควตา (Quota Sampling) อย่างเป็นสัดส่วน จำแนกตามชั้นยศ	๔๐
๔ - ๑ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นยศ	๔๕
๔ - ๒ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	๔๖
๔ - ๓ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่รับราชการ	๔๖
๔ - ๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล	๔๗
๔ - ๕ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกันต่อคุณลักษณะ นักรบเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาล	๕๐
๔ - ๖ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน	๕๐
๔ - ๗ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาล	๕๑
๔ - ๘ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน ต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาล	๕๑
๔ - ๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักรบเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล	๕๒
๔ - ๑๐ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน ต่อคุณลักษณะ นักรบเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล	๕๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
๔ - ๑๑ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน	๕๕
๔ - ๑๒ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล	๕๕
ตารางที่	
๔ - ๑๓ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน ต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล	๕๖
๔ - ๑๔ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน	๕๖
๔ - ๑๕ ความถี่ ข้อเสนอแนะ ของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่มีต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลัก ธรรมาภิบาล	๕๗

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
๑ - ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔
๓ - ๑ ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม	๔๑

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ.๒๔๗๕ จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทรงใช้อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ อำนาจอธิปไตยแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ โดยที่อำนาจของทั้ง ๓ องค์กร ต้องมีความเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน มิให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดใช้อำนาจของตนจนเกินขอบเขต ทำให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสงบสุขเกิดขึ้น แต่เนื่องจากได้เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร และพื้นที่ใกล้เคียงต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน จนลุกลามไปสู่แทบทุกภูมิภาคของประเทศ ประชาชนแตกแยกเป็นฝ่ายต่างๆ ขาดความสามัคคี และมีทัศนคติไม่เป็นมิตรต่อกัน บางครั้งเกิดความรุนแรง ใช้กำลังและอาวุธสงครามเข้าทำร้าย ประหัตประหารกัน สวัสดิภาพและการดำรงชีวิตของประชาชนไม่เป็นปกติสุข การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองการปกครองชะงักงัน กระทบต่อการใช้อำนาจในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร และในทางตุลาการ การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ผล นับเป็นวิกฤติการณ์ร้ายแรงที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ๒๕๕๗) จนเกิดการทำรัฐประหารขึ้นเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๗ โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นับเป็นการทำรัฐประหารครั้งที่ ๑๓ ในประวัติศาสตร์ไทย รวมถึง “ปัญหาทุจริตและคอร์รัปชัน มีคดีความจำนวนมากอยู่ในชั้นศาล และยังรบกวนการยุติธรรมตัดสิน” ก็เป็นอีกเหตุผลความจำเป็นในการเข้าควบคุมอำนาจการบริหารประเทศ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์, ม.ป.ป.)

เนื่องจากปัญหาการคอร์รัปชันเป็นปัญหารุนแรงเรื้อรัง ส่งผลกระทบทางลบต่อการพัฒนาประเทศไทยในปัจจุบันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้เกิดความเสียหายโดยรวมของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างมากมาย โดยคนกลุ่มน้อยคดโกงทรัพยากรของส่วนรวมไปเป็นของตนเอง อย่างผิดกฎหมาย และจริยธรรม มีการบิดเบือนการใช้ทรัพยากรของประเทศทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับประโยชน์สูงสุดเกิดการผูกขาดโดยนักธุรกิจการเมืองขนาดใหญ่ (ศิริวรรณ มนอัคระผดุง, ๒๕๕๕ : ๓) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคอร์รัปชันของนักการเมือง เริ่มตั้งแต่การซื้อเสียง เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะในการเลือกตั้ง เมื่อได้รับเลือกตั้งและได้เข้าร่วมในคณะรัฐบาลแล้ว

นักการเมืองก็จะแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง และพวกพ้อง มากกว่าผลประโยชน์ทางสังคม และประเทศชาติ ใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งทางการเมืองโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีปัญหาความขัดแย้งทางด้านการเมืองของพรรคร่วมรัฐบาล และพรรคร่วมฝ่ายค้าน ที่แต่ละฝ่ายไม่ยอมรับเหตุผล ในการอภิปรายและคำตัดสินในที่ประชุมรัฐสภา อีกทั้งยังมีการอภิปราย การกล่าวปราศรัยบนเวทีต่อหน้าชุมชน ไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ถึงแม้ก่อนเข้ารับตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมสภาที่ตนเป็นสมาชิกด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, ๒๕๕๐ : ๔๔)

นอกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิญาณตนแล้ว รัฐมนตรีก็ต้องถวายสัตย์ต่อหน้าพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, ๒๕๕๐)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยต้องประสบปัญหาทางด้านการเมือง อันเนื่องมาจากการทุจริตคอร์รัปชัน การแสวงหาผลประโยชน์จากผู้มีอำนาจทางการเมือง ทั้งยังส่งผลให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครองตามมา จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการขึ้น โดยมีภารกิจหลัก คือ การส่งเสริมให้ระบบราชการไทย นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยและประชาชน ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอแผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืน ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ออนไลน์ : ๒๕๕๗)

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้นมี ๔ หลักการสำคัญ และ ๑๐ หลักการย่อย ดังนี้ ๑) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ประกอบด้วยหลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักการตอบสนอง ๒) ค่านิยมประชาธิปไตย ประกอบด้วยหลักการรับผิดชอบต่อ/สามารถตรวจสอบได้ หลักความเปิดเผย/โปร่งใส หลักนิติธรรม และหลักความเสมอภาค ๓) ประชาธิปไตย ประกอบด้วยหลักการกระจายอำนาจ และหลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ และ ๔) ความ

รับผิดชอบทางการบริหาร ที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ให้ความสำคัญ โดยเพิ่มเติมในเรื่องการสร้างจิตสำนึก ด้านคุณธรรมและจริยธรรม อันเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ ซึ่งได้กำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทไว้ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ออนไลน์ : ๒๕๕๗)

จะเห็นได้ว่า เมื่อเกิดสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ของพรรคร่วมรัฐบาล และพรรคร่วมฝ่ายค้าน จนทำให้เกิดความรุนแรง มีการใช้กำลังและอาวุธสงครามเข้าทำร้ายกัน การดำรงชีวิตของประชาชนไม่เป็นปกติสุข อีกทั้งการคอร์รัปชันของนักการเมือง การแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง และพวกพ้อง มากกว่าผลประโยชน์ทางสังคม และประเทศชาติ การใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งทางการเมือง โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง เป็นเหตุให้ทหารต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการปฏิวัติ หรือทำรัฐประหาร เพื่อให้เกิดความสงบสุข และความเป็นระเบียบเรียบร้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล เรื่องความรับผิดชอบทางการบริหาร โดยเพิ่มเติมในเรื่องการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรม ว่าควรมีคุณลักษณะเช่นไร ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเฉพาะกรณี ข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง เนื่องจากกองทัพอากาศเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพไทย และเป็นหน่วยที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการเมืองการปกครอง อีกทั้งข้าราชการกองทัพอากาศ ยังเป็นบุคคลที่มีสิทธิในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล
๒. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล
๓. เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทาง การสร้างเสริมคุณลักษณะนักการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ที่ศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเฉพาะกรณี ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง

๒. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน ที่เป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง จำนวน ๑๖,๒๒๘ คน

๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง (ยกเว้นนายทหารที่มีชั้นยศตั้งแต่พลอากาศตรีขึ้นไป) โดยการใช้การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๔๑๑ คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) อย่างเป็นสัดส่วน

๓. ตัวแปรที่ศึกษา

๓.๑ ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชั้นยศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่รับราชการ

๓.๒ ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด ๕ ระดับ ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ เช่น ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : One – Way ANOVA)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล

๒. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการเสนอแนะแนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะนักรบเมืองต้นแบบตามหลักธรรมาภิบาล

สมมติฐานการวิจัย

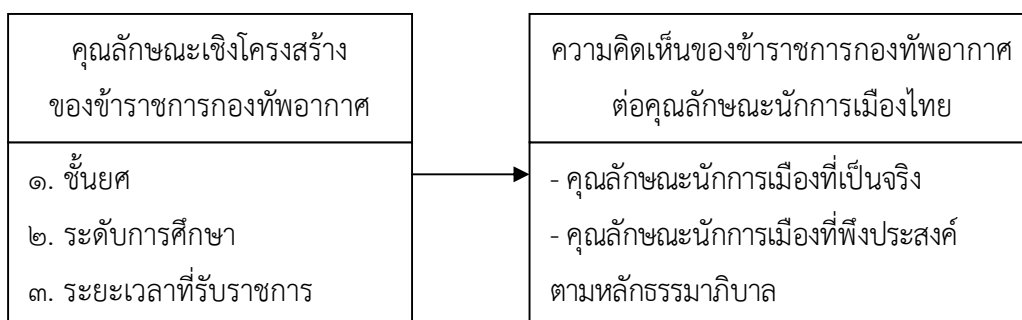
๑. ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มี ชั้นยศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่รับราชการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ต่างกัน
๒. ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มี ชั้นยศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่รับราชการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองพึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล ต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ ๑ - ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

คำจำกัดความ

นักการเมือง	หมายถึง ผู้ที่เคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐบาล ผู้ฝึกฝนทางการเมือง ผู้ที่ทำหน้าที่ทางการเมือง ผู้ที่อาสาเข้ามาเป็นตัวแทนของประชาชน
ความคิดเห็น	หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน ซึ่งความคิดเห็นนั้นๆ ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม ที่บุคคลนั้นได้รับมา โดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาในลักษณะของการพูด การเขียน ท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลยก็ได้
หลักธรรมาภิบาล	หมายถึง หลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม มีความรับผิดชอบทางการบริหาร มีคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) โดยในขณะ

ปฏิบัติราชการมีจิตสำนึกและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่โดยเป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม ยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย ๘ ประการ (I AM READY) ได้แก่

I - Integrity ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

A - Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ

M - Morality มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม

R - Responsiveness คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง

E - Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ

A - Accountability ตรวจสอบได้

D - Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย

Y - Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

ข้าราชการกองทัพอากาศ

หมายถึง นายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน ที่รับราชการอยู่ในกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ยกเว้นนายทหารที่มีชั้นยศตั้งแต่พลอากาศตรีขึ้นไป

ชั้นยศ

หมายถึง ระดับตำแหน่งของข้าราชการกองทัพอากาศที่รับราชการอยู่ในกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง แบ่งออกเป็น ๔ ระดับได้แก่ น.ต.-น.อ.(พ), ร.ต.-ร.อ., พ.อ.ต.-พ.อ.อ.(พ) และ จ.ต.-จ.อ.

ระดับการศึกษา

หมายถึง วุฒิทางการศึกษาที่ได้รับสูงสุด แบ่งออกเป็น ๔ ระดับได้แก่ ระดับปริญญาเอก, ระดับปริญญาโท, ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและระดับต่ำกว่าปริญญาตรีของ

	ข้าราชการกองทัพอากาศที่รับราชการอยู่ในกองทัพอากาศใน เขตที่ตั้งดอนเมือง
ระยะเวลาที่รับราชการ	หมายถึง ระยะเวลาที่ข้าราชการกองทัพอากาศที่รับราชการอยู่ใน กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ได้รับบรรจุแต่งตั้ง เข้ารับราชการจนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น ๔ ระดับได้แก่ น้อยกว่า ๑๐ ปี, ๑๑-๒๐ ปี, ๒๑-๓๐ ปี และ ๓๑ ปีขึ้นไป

บทที่ ๒

ทฤษฎี แนวคิด วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับบทนี้เป็นการทบทวนวรรณกรรมของการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ” เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการศึกษาวิจัยต่อไป

๑. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนักการเมือง
๒. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล
๓. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
๔. ข้อมูลเกี่ยวกับกองทัพอากาศ
๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนักการเมือง

๑. ความหมายของนักการเมือง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒ : ๕๖๘) ได้ให้ความหมายของนักการเมือง หมายถึง ผู้ฝึกฝนในทางการเมือง ผู้ที่ทำหน้าที่ทางการเมือง เช่น รัฐมนตรี สมาชิก รัฐสภา คำว่า “นักการเมือง” (Politician) มาจากคำว่า “การเมือง” (Politics) คำๆ นี้มาจากภาษากรีก คือ คำว่า “Polis” แปลว่า เมืองหรือนคร ตามประวัติศาสตร์การปกครองของกรีกในสมัยโบราณ ปรากฏว่าเมืองหรือนครมีฐานะเป็นรัฐ (state) หรือที่เรียกว่านครรัฐ (city-state) เช่น นครเอเธนส์ ถือว่า สังคมคือการเมือง ประชาชนทั้งหมดในฐานะที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐก็คือ นักการเมือง ในปัจจุบันความหมายของนักการเมืองได้นั้นลักษณะของบุคคลที่ทำหน้าที่สาธารณะ ไคลน์ อาร์ สไวการ์ด (Kline R.Swygart) ได้ให้ความหมาย “นักการเมือง” คือ บุคคลผู้เสียสละเวลาและกำลังของตนแทบทั้งหมด เพื่อไปร่วมในกิจกรรมของรัฐบาล หรือเป็นบุคคลผู้เสียสละเวลาและกำลังใจของตนแทบทั้งหมดเพื่อไปร่วมกิจกรรมของรัฐบาล หรือบุคคลผู้ซึ่งพยายามใช้อิทธิพลต่อวิธีการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งโดยปกติเขากระทำในฐานะสมาชิกพรรคการเมือง หรือกลุ่มอิทธิพล นักการเมืองตามนัยนี้คือ ผู้ดำเนินการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐบาล (ธีรภัทร เสรีรังสรรค์, ๒๕๔๙ : ๗-๘) ในระบอบประชาธิปไตย บุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นนักการเมืองนั้น โดยปกติแล้วต้องสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนแสดงความนิยมชมชอบและเมื่อได้รับเลือกตั้งแล้ว ก็อยู่ในตำแหน่งในระยะเวลาอันจำกัด เช่น ๔ ปี หรือ ๕ ปี เมื่อสิ้นสุดระยะเวลา วงจรทางการเมือง

ก็จะเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง นั่นคือ ต้องทำการเลือกตั้งกันใหม่เพื่อหาบุคคลที่จะไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง นักการเมืองจึงต้องต่อสู้กับคู่แข่งเพื่อให้ประชาชนออกเสียง ลงคะแนนหรือแสดงค่านิยม ผู้ที่เป็นนักการเมืองมักได้ชื่อว่าเป็นบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์เฉพาะหน้าเป็นคนฉวยโอกาสและมากไปด้วยเล่ห์กล ตลอดจนใช้อุบายต่างๆ เพื่อจูงใจให้ประชาชนลงคะแนนเสียงแก่ตน ไม่ว่าจะผิดธรรมเนียมคลองธรรมหรือไม่ การที่นักการเมืองประกาศเจตนารมณ์ของตนต่อประชาชนในขณะที่ทำการรณรงค์หาเสียงนั้น ทุกคนต่างมีความปรารถนาจะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมือง และให้ประชาชน แต่การที่ต้องมีการแข่งขันเพื่อเอาชนะใจประชาชน จึงมักมีการโน้มน้าวจิตใจประชาชนด้วยวิธีการต่างๆ และมีการโจมตีขู่จู่โจมของกันและกัน ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติทางการเมืองที่หลีกเลี่ยงมิได้ (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, ๒๕๓๒ : ๑๐-๑๑)

Wehmhoener (๑๙๗๕ : ๘๘ อ้างถึงใน ปริญา คงรอด, ๒๕๕๓ : ๕) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับนักการเมืองโดยเน้นบทบาทของนักการเมืองว่าเป็นผู้กำหนดวัฒนธรรม หรือเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในตำแหน่งระดับสูงของโครงสร้างสังคมนั้นๆ หรือนักการเมือง หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในแต่ละสังคมใดสังคมหนึ่ง โดยมีตำแหน่งหน้าที่สำคัญและมีชื่อเสียง ซึ่งอาจรวมถึงบุคคลหลายอาชีพด้วยกัน เช่น ข้าราชการ ซึ่งเป็นบุคคลกลุ่มน้อยในสังคมและเป็นผู้ควบคุมทรัพย์สินส่วนใหญ่ หรือสถานภาพในสังคมระดับสูงเป็นผู้ที่มีอิทธิพล ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ในขบวนการตัดสินใจที่มีผลต่อสมาชิกของสังคมและนักธุรกิจรายราย ซึ่งเป็นผู้ยึดกุมทรัพยากรของการเมืองส่วนใหญ่ไว้ในกลุ่มตนเองและพร้อมที่จะใช้ทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อความก้าวไปสู่การเมืองหรือให้ได้มาซึ่งอำนาจในการเมือง เพื่อที่จะใช้กำลังทางการเมืองในการแสวงหาหรือรักษาผลประโยชน์ของตนหรือกลุ่มตน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่านักการเมือง หมายถึง ผู้ที่เคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐบาลเป็นผู้ฝึกฝนในทางการเมือง ทำหน้าที่ทางการเมือง

๒. การแบ่งบุคคลทางการเมือง

โรเบิร์ต เอ ดาห์ล (Dahl, ๑๙๘๒ : ๙๔-๑๒๐ อ้างถึงใน ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, ๒๕๔๙ : ๘-๑๒) ได้แบ่งบุคคลทางการเมืองตามลักษณะของการเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมืองออกเป็น ๔ ระดับ ได้ดังนี้

๒.๑ ผู้ไม่สนใจทางการเมือง หรือสนใจทางการเมืองน้อย (The apolitical stratum) มักเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังพัฒนา ได้แก่ ผู้ที่มีความเฉยเมยทางการเมือง ไม่สนใจเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง

๒.๒ ผู้สนใจทางการเมือง (The political stratum) เป็นบุคคลที่สนใจเรื่องราวข่าวสารทางการเมืองและอาจเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการดำเนินกิจการของราชการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องนี้มีอยู่หลายลักษณะ เช่น รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นทางการเมือง และมีความเกี่ยวข้อง กับผลประโยชน์ของตนอย่างไร บุคคลที่ ๒ รู้ถึงการตัดสินใจของรัฐบาล หรือสถาบันทาง

การเมืองอื่นๆ หรือบุคคลที่สนใจเข้าร่วมกระบวนการทางการเมืองระดับหนึ่ง เช่น สนใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สนใจเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือสมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น

๒.๓ ผู้แสวงหาอำนาจและผู้นำ (The power-seekers) ในสังคมการเมืองมีบุคคลบางคนพยายามแสวงหาอำนาจมากกว่าคนอื่นๆ ซึ่งทำให้ตัวเขาเองมีอำนาจหรืออิทธิพลทางการเมืองมากกว่า บุคคลเหล่านี้ พยายามแสวงหาอิทธิเพื่อผลด้านนโยบาย ระเบียบข้อบังคับ และการตัดสินใจในการบังคับใช้กฎหมายของรัฐบาล เป็นต้น

๒.๔ ผู้ทรงอำนาจ (The powerful) หมายถึง บุคคลที่มีทรัพยากรทางการเมืองหรือเป็นผู้ใช้อำนาจทางการเมืองอันเนื่องมาจากความแตกต่างของสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้แก่บุคคลเหล่านี้มากกว่าบุคคลทั่วไปในระบบการเมือง นั้นหมายถึงเป็นบุคคลที่ไม่ได้แสวงหาอำนาจหากแต่เป็นผู้ที่มีอำนาจและเป็นผู้ใช้อำนาจเสียเอง

๓. ประเภทของนักการเมือง

๓.๑ Silcock and Evers (๑๙๖๕ : ๘๔-๑๐๔ อ้างถึงใน ธวัชชัย วงศ์สังข์, ๒๕๕๔ : ๑๒-๑๓) ได้แบ่งกลุ่มนักการเมืองออกตามอาชีพเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ๆ คือ

๓.๓.๑ กลุ่มนักการเมืองที่มาจากพวกข้าราชการพลเรือนชั้นผู้ใหญ่ที่ปลดเกษียณแล้ว หรือ กำลังจะปลดเกษียณ

๓.๓.๒ นักการเมืองที่มาจากกลุ่มพ่อค่านักธุรกิจนายธนาคารและผู้ประกอบอาชีพอิสระต่างๆ เช่น นายแพทย์ ทนายความและวิศวกร เป็นต้น

๓.๓.๓ นักการเมืองที่มาจากทหาร นายทหารที่มาเป็นนักการเมืองจะเคยดำรงตำแหน่งอยู่ในระดับสูงในกองทัพหรืออยู่หน่วยคุมกำลังรบเป็นส่วนใหญ่

๓.๒ ใหม่ รักษ์หมู่ และธวัชชัย ไพจิต (๒๕๒๒ : ๑๔๙) แบ่งนักการเมืองออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๓.๒.๑ ประเภทอาสาหรืออุทิศตัวเต็มที่ กลุ่มนี้จะอุทิศตัวเองจะเป็นพวกที่มีความคิดและความรู้สึกที่รุนแรง เช่น ยอมรับนับถือนโยบายพรรคและหัวหน้าพรรคอย่างลึกซึ้งจนสามารถเอาการเมืองแทนศาสนาได้ เชื่อมมั่นและหวังในระบบการเมือง พวกนักการเมืองประเภทนี้จะเป็นหัวหอกสำคัญที่เดินหน้า ได้แก่ นักการเมืองระดับหัวหน้าพรรค กรรมการบริหารพรรค หรือเลขาธิการพรรค เป็นต้น

๓.๒.๒ ประเภทแนวร่วมหรือพันธมิตร นักการเมืองประเภทนี้มีศรัทธาและมีอุดมการณ์ทางการเมือง รองจากนักการเมืองประเภทแรก แต่จะมีระดับความเชื่อมั่นศรัทธาในระบบการเมืองลดระดับลงมาบ้างเล็กน้อย

๓.๒.๓ ประเภทพวกมีศรัทธา สำหรับนักการเมืองประเภทนี้มีระดับความ เป็นศรัทธาทางการเมืองไม่รุนแรงพอ แม้ว่าโอกาสจะอำนวยให้ก็ตาม พวกนี้จะเป็นพวกเฉื่อยชา

เฉยเมยทางการเมืองแต่มีความเชื่อมั่นและมีศรัทธาในระบบการเมืองอยู่บ้าง แต่เมื่อความรู้สึกเฉื่อยชาเข้าครอบงำ พวกนี้มักจะโทษคนอื่นเสมอไป

๓.๓ คณิน บุษสุวรรณ (๒๕๔๒ : ๑๖๖) แบ่งนักการเมืองออกตามกลุ่มกิจกรรมทางการเมือง แบ่งได้ ๒ ประเภท คือ

๓.๓.๑ นักการเมืองอาชีพ คือ ผู้เชี่ยวชาญกับการสมัครผู้แทนราษฎร และมีความชำนาญในการใช้วาทศิลป์อย่างมาก

๓.๓.๒ นักการเมืองสมัครเล่น คือ ผู้หลักผู้ใหญ่ที่มีความปรารถนาต่อชาติบ้านเมือง มีความรู้สติปัญญา ความสามารถสูง ที่อุตสาหกรรมเสียสละเวลามาปฏิบัติการเมืองต่างๆ ที่งานในหน้าที่ราชการมากมายจนแทบจะไม่มีเวลาร่างอยู่แล้ว ทั้งนี้เพราะเห็นแก่ชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง

๓.๔ อุทัย พิมพ์ใจชน (๒๕๒๘ : ๕๖) ได้แบ่งพฤติกรรมของนักการเมืองไทยออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๓.๔.๑ นักการเมืองอาชีพ หมายถึง ผู้ที่เล่นการเมืองด้วยอุดมการณ์จริงๆ นักการเมืองประเภทนี้เมื่อมีการเลือกตั้งเมื่อใดก็ต้องลงเลือกทุกครั้ง ถือว่าการเมืองคือชีวิต และมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการเมือง

๓.๔.๒ นักการเมืองประเภทแสวงโชคหรือเสี่ยงโชค พวกนี้จะไม่ใช่อุดมการณ์ทางการเมือง ลงเลือกตั้งแต่ละครั้งก็เพื่อโชคดี โชคช่วย เพื่อจะได้รับเลือกตั้งเป็ยผู้แทนปวงชนบ้าง

๓.๔.๓ นักธุรกิจหรือพ่อค้าการเมือง นักการเมืองพวกนี้จะใช้เงินเป็นบันไดก้าวไปสู่ความสำเร็จทางการเมือง โดยจะให้ความสำคัญด้านเงินตราในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง นักการเมืองพวกนี้จะไม่เข้าใจว่าการเมืองคืออะไร เข้าใจแต่ว่าการเมือง คือ การที่จะต้องเอาชนะทุกวิถีทาง

๓.๔.๔ นักการเมืองประเภทน้ำเน่า นักการเมืองประเภทนี้ เมื่อลงสมัครรับเลือกตั้งจะด่าต่อผู้ฝ่ายตรงข้ามอยู่ตลอดเวลาและนักการเมืองประเภทนี้จะให้คำมั่นสัญญากับประชาชนเรื่อยไป ไม่จำเป็นต้องยึดถือว่าสัญญาเหล่านั้นจะต้องปฏิบัติได้หรือไม่ อีกอย่างหนึ่งนอกจากจะให้คำมั่นสัญญาต่างๆ แก่ประชาชนแล้ว เมื่อมีข่าวของที่พอจะแจกจ่ายให้แก่ประชาชนก็จะรีบแจกจ่ายเพื่อเรียกร้อยคะแนนนิยมจากประชาชน

กล่าวโดยสรุปแล้ว นักการเมืองของไทยสามารถแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ นักการเมืองที่มาจากข้าราชการ นักการเมืองที่มีจากพ่อค้านักธุรกิจหรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ เช่น หมอ ทนายความและนักการเมืองที่มาจากทหาร ทั้ง ๓ กลุ่มนี้มาบทบาทในการกำหนดวิถีชีวิตของสังคม เนื่องจากเป็นคนควบคุมการใช้อำนาจของรัฐด้วยวิธีการต่างๆ การกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบายหรือ

ข้อบังคับต่างๆ จะมีประโยชน์ต่อสังคมส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหนนั้นขึ้นอยู่กับสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนจิตสำนึกของนักการเมือง

ภาพลักษณ์ของนักการเมืองที่ปรากฏแก่สายตาของประชาชน เป็นกลไกที่เชื่อมโยงนักการเมืองในฐานะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ปกครองประเทศแทนประชาชน เป็นผู้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งถ้านักการเมืองใดมีคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดี หรือมีภาพลักษณ์ที่ดี นักการเมืองผู้นั้นก็มีโอกาสชนะการเลือกตั้ง ถ้าภาพลักษณ์ของนักการเมืองเป็นไปในทางที่ประชาชนไม่ให้การยอมรับนักการเมืองนั้นก็ยากที่จะมีโอกาสชนะการเลือกตั้ง ภาพลักษณ์ของนักการเมืองที่ดีจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ตัวของนักการเมืองจะต้องสร้างให้ประชาชนเกิดการยอมรับ

๔. คุณสมบัติของนักการเมืองที่ดี

ปัจจุบันประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ได้มากขึ้น ภาพของนักการเมืองที่แสดงออกมาให้ประชาชนเห็นจะเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการที่จะตัดสินใจเลือกนักการเมืองเข้ามาบริหารประเทศแทนตน ภาพลักษณ์ของนักการเมืองที่ดีควรจะต้องมีคุณสมบัติส่วนตัวที่ดี มีชีวิตที่โปร่งใสทั้งอดีตและปัจจุบัน มีคุณสมบัติของความเป็นผู้นำทางการเมืองที่ดี เพื่อที่จะบริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้

๔.๑ วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น (๒๕๒๘ อ้างถึงใน พินิตา ประยูรศิริ, ๒๕๕๑ : ๒๓) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำที่คุณภาพ หรือนักการเมืองที่มีคุณภาพไว้ดังนี้

๔.๑.๑ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องที่จริงแล้วจริยธรรมข้อนี้เป็นจริยธรรมของมนุษย์ทุกคนที่อยู่ในสังคมและต้องการเห็นความสงบสุข และความเจริญรุ่งเรืองของสังคม แต่เนื่องจากนักการเมืองเป็นผู้ที่มีอำนาจมากในสังคมและมีส่วนในการนำสังคมไปสู่ความดีขึ้นหรือเลวลง นักการเมืองจึงควรจะมีจริยธรรมข้อนี้มากกว่าคนธรรมดา อริสโตเติล กล่าวว่า ถ้าการปกครองไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมแล้วไซ้การปกครองนั้นย่อมเลวแต่สถานเดียว

๔.๑.๒ การมีศีลธรรมประจำใจ นักการเมืองจะต้องกระทำตนไม่เป็นผู้ประพฤติเหลวแหลก โดยมาตรฐานของความประพฤติที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น ไม่เป็นคนโกหกพกลม หน้าไหว้หลังหลอก กลับกลอกคำพูด วันนีพูดอย่างพรุ่งนี้พูดอย่าง และจะต้องมีความจริงใจในคำพูดและการกระทำของตน

๔.๑.๓ การมีความรับผิดชอบ นักการเมืองจะต้องยอมรับในความผูกพันในหน้าที่ของตนหรือที่ตนสั่ง ถ้าหากเกิดผิดพลาดก็ต้องพร้อมที่จะรับผิดชอบและรีบดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว หากความผิดพลาดนั้นมากายมหาศาล นักการเมืองก็ต้องพร้อมพิจารณาตนเองหลีกเลี่ยงให้ผู้อื่นได้เข้ามาดำรงตำแหน่งแทนตน โดยกระบวนการตามกฎหมายของสังคมอย่างสันติวิธี

๔.๑.๔ การเคารพกติกาของสังคม ทุกสังคมต้องมีกติกากำหนดขอบเขตว่าคนในสังคมจะทำสิ่งใดบ้างและทำสิ่งใดไม่ได้บ้าง กติกาที่สำคัญที่สุดของทุกสังคม คือ กฎหมาย บ้านเมือง นักการเมืองแม้จะมีอำนาจมากก็ไม่อาจอยู่นอกกฎหมายของบ้านเมืองได้และจำเป็นต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ประชาชนในการแสดงให้เห็นว่าตนนั้นมีความระมัดระวังในการกระทำของตนที่จะไม่ละเมิดกฎหมายและพร้อมที่จะเคารพกฎหมายอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการสร้างระเบียบวินัยทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาทางการเมืองและพัฒนาประเทศ สังคมใดระเบียบวินัยหย่อนยานอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลจะระส่ำระสาย ประสิทธิภาพในทางปฏิบัติงานลดทอนลง ความชอบธรรมของรัฐบาลและนักการเมืองก็เสื่อมลงด้วย ในที่สุดความสัมพันธ์ทางทางการเมืองก็จะครอบงำสังคมนั้น

๔.๑.๕ นักการเมืองต้องมีความยุติธรรม ความยุติธรรมโดยปกติเป็นเรื่องของการเปรียบเทียบถึงการได้เปรียบเสียเปรียบในหมู่ชน จากผลของการจัดสรรทรัพยากรของสังคม ในฐานะที่นักการเมืองเป็นผู้มีอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรที่สำคัญและจำเป็น จึงต้องใช้อำนาจด้วยความเที่ยงธรรมตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน และตามหลักเหตุผลในการที่จะสั่งการใดๆ ด้วยความไม่ลำเอียงด้วยความชอบและไม่ชอบส่วนตัว

๔.๑.๖ นักการเมืองต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อสัตย์สุจริตที่สำคัญคือ จะต้องไม่คดโกง ฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือคอร์รัปชั่น หรือกระทำโดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่อใดๆ ที่มุ่งส่งเสริมการฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยผู้อื่น

๔.๑.๗ คุณภาพในความสามารถของนักการเมืองประกอบไปด้วยลักษณะต่อไปนี้

๔.๑.๗.๑ เป็นผู้ที่มีความฉลาดในการคิดอ่าน กล่าวคือจะต้องรอบรู้ในกิจการของบ้านเมืองอันเป็นพื้นฐานในด้านสำคัญๆ ที่กระทบกับเสถียรภาพของรัฐ ของรัฐบาลและสวัสดิภาพของประชาชน เช่น นักการเมืองจะต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องของหลักกฎหมาย หลักรัฐศาสตร์ หลักเศรษฐกิจ หลักการศึกษา หลักการทหาร และวัฒนธรรม โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ลึกซึ้งในทุกเรื่องเหล่านี้ แต่จะต้องรู้เพื่อใช้คิดพิจารณาได้

๔.๑.๗.๒ เป็นผู้รู้ระเบียบแบบแผน ในการปฏิบัติงานพอสมควร ในการบริหารประเทศนั้นจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบที่วางไว้ จึงต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจในระเบียบ กฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ตลอดจนจรรยาและเข้าใจถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการและกลไกในการบริหารงานของกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งในประเด็นนี้ มิได้หมายความว่าต้องรู้รายละเอียดของการทำงานไปทุกขั้นตอน แต่หมายถึงจะต้องรู้จักการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนพอสมควร

๔.๑.๗.๓ เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะเป็นนักการเมืองของประเทศ จะต้องรู้ว่าตนมีหน้าที่สำคัญอะไรบ้างตลอดจนเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่เหล่านั้นรวมทั้งขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ด้วย การรู้และเข้าใจในบทบาทและขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่จะทำให้ดำเนินการปกครองด้วยความพอเหมาะ ไม่มีความรับผิดชอบหรือดเว้นการกระทำหน้าที่ควรทำ หรือกระทำนอกเหนืออำนาจหน้าที่อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนและประเทศชาติ

๔.๑.๗.๔ เป็นผู้กล้าตัดสินใจในการดำเนินการปกครองและการบริการของตน ไม่ทำตนโลเลหรือนิ่งเฉยดูถ่วงการณแต่อย่างเดียว อันจะทำให้เกิดผลเสียต่อกระบวนการปกครองและการบริหาร และจะต้องเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับสูง นักการเมืองที่ความน่าเชื่อมั่นในตนเองคือ คนที่รู้เรื่องในสิ่งที่ตนทำอยู่และมั่นใจในความสามารถที่ตนมีหรือสร้างขึ้น

๔.๑.๗.๕ เป็นผู้ที่ต้องมีความสามารถในการปรับตัว คือ รู้ว่าเมื่อใดควรทำอย่างไรในการวางตัวและในการแก้ปัญหา เป็นผู้รู้สถานการณ์ที่สามารถจะปรับตัวได้โดยไม่ต้องเสียบุคลิกภาพที่สำคัญของตน และไม่เสียความเชื่อมั่นในอุดมการณ์ของสังคมและตน การปรับตัวที่สำคัญได้แก่ การปรับตัวที่สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ไม่ว่าจะเป็ความเปลี่ยนแปลงในด้านใด โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องด้วยทัศนคติและความต้องการของคนในประเทศ

๔.๒ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (๒๕๓๙ : ๑๓๙-๑๔๙) กล่าวโดยสรุปว่า คุณสมบัติของการเป็นนักการเมืองที่ดีจะต้องมีคุณภาพสูง มีคุณวุฒิที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศชาติ มีคุณประโยชน์ ทำงานเพื่อส่วนรวมด้วยความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตื่นตระหนกน้อยเมื่อต้องเผชิญสถานการณ์เฉพาะหน้า มีคุณลักษณะชีวิตที่ดี มีลักษณะพื้นฐานของการดำเนินชีวิตแบบเสมอต้นเสมอปลาย มีประวัติดี มีการดำเนินชีวิตตั้งแต่อดีตที่โปร่งใส ทั้งในชีวิตหน้าทีการทำงานและชีวิตส่วนตัว มีคุณวาจา คุณกริยา มีวาทศิลป์ ไม่โกหก ไม่กลับกลอก ไม่ปลิ้นปล้อน สามารถพูดจา สื่อสารได้ดีกับบุคคลในทุกๆ ระดับ และที่สำคัญมีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์จริงใจต่อประชาชนและประเทศชาติ

๔.๓ ลิขิต ธีรเวคิน (๒๕๔๙) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนักการเมืองหรือผู้ปฏิบัติงานทางการเมืองที่ดีมี ๕ ประการ ดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ มีความผูกพันทางอุดมการณ์ (Ideological Commitment) มีความเชื่อและศรัทธาในระบบประชาธิปไตย มีจิตวิญญาณประชาธิปไตย และต้องเข้าใจว่าประชาธิปไตยนั้นเป็นกรรมวิธี (means) เพื่อจุดมุ่งหมายบางอย่าง และขณะเดียวกันก็เป็นสิ่งที่มีเป้าหมายอันปลาย

(end) ที่มีคุณค่าในตัวของมันเอง นักการเมืองที่ดีจึงเป็นนักการเมืองที่ปฏิบัติตามกรอบกติกาเพื่อรักษาไว้ ซึ่งกระบวนการประชาธิปไตย โดยไม่ตะแบงละเมิด

๔.๓.๒ มีจริยธรรมทางการเมือง (Political Ethics) เกี่ยวข้องกับความถูกต้องตามกฎหมาย ความชอบธรรมทางการเมืองและความน่าเชื่อถือรวมทั้งศรัทธา การกระทำอันใดก็ตามถึงแม้จะถูกต้องตามกฎหมายจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงถ้าเกิดผลเสียตามมา จริยธรรมทางการเมืองจะเป็นเครื่องชี้แนวทางในการปฏิบัติ ในขณะที่อุดมการณ์ทางการเมืองจะทำหน้าที่เสมือนจิตวิญญาณของระบบการเมืองในภาพรวม

๔.๓.๓ มีความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) ซึ่งความรู้ดังกล่าวนี้คือ ความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีวิชาหนึ่งวิชาที่เริ่มต้นในอังกฤษเป็นที่ทราบกันว่าเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการเมือง ความรู้เกี่ยวกับการเมืองและเศรษฐศาสตร์ หรือที่เรียกว่า PPE (Philosophy, Politics and Economics) วิชาดังกล่าวนี้มีแนวคิดที่ว่า การบริหารประเทศนั้นจะต้องกระทำโดยบุคคลที่มีความรู้ทางการเมือง

๔.๓.๔ มีประสาทสัมผัสทางการเมือง (Political Sense) ความสามารถในการเข้าใจนัยสำคัญทางการเมืองอันเกิดจากเหตุการณ์ทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลในทางลบหรือทางบวกนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการอ่านสถานการณ์ทางการเมืองที่ผิดพลาดอาจจะนำไปสู่ความสูญเสียอย่างมหาศาล

๔.๓.๕ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอารมณ์ทางการเมือง (Political Mood) ของสังคม อารมณ์ทางการเมืองสามารถจะกระตุ้นปลุกเร้าให้เกิดขึ้นโดยขบวนการทางการเมือง ความไม่เข้าใจอารมณ์ทางการเมืองย่อมบ่งชี้ถึงการขาดประสาทสัมผัสทางการเมือง

๔.๔ พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ (๒๕๕๔) ได้กล่าวถึง “มาตรฐานจริยธรรมของนักการเมือง” เฉพาะ “นักการเมือง” ระดับชาติ ๓ กลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา

๔.๔.๑ ข้าราชการการเมือง ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และข้าราชการการเมืองอื่นที่นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีแต่งตั้งตามกฎหมาย นำค่านิยมหลัก ๙ ประการในมาตรฐานจริยธรรมของผู้ตรวจการแผ่นดิน มากำหนดเป็นมาตรฐานจริยธรรมของข้าราชการการเมือง ๒๓ ข้อ โดยนำค่านิยมหลัก ๙ ประการมาอ้างอิง

๔.๔.๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มุ่งเน้นการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ๖ ประการ และสังเคราะห์มาเป็นการปฏิบัติในหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ ๑๕ ข้อ และจริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตน ครอบครัว และผู้อื่นอีก ๘ ข้อ

๔.๔.๓ สมาชิกวุฒิสภา อยู่ภายใต้บังคับของข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมาธิการ พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งสาระสำคัญได้กำหนด “อุดมคติ”

๔ ประการ และสังเคราะห์เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ๘ ข้อ จริยธรรมต่อประชาชน ๒ ข้อ และจริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตน ๗ ข้อ

๔.๕ ปริญญา คงรอด (๒๕๕๓ : ๑๓) ได้กล่าวสรุปว่า คุณสมบัตินักการเมืองที่ดี คือนักการเมืองต้องมีความผูกพันทางอุดมการณ์ (ideological commitment) มีจิตวิญญาณประชาธิปไตย และต้องเข้าใจว่าประชาธิปไตยนั้นเป็นกรรมวิธี (means) เพื่อจุดมุ่งหมายบางอย่าง และขณะเดียวกันก็เป็นสิ่งที่มิเพี้ยนหายไป (end) ที่มีคุณค่าในตัวเอง ปฏิบัติตามกรอบกติกาเพื่อรักษาไว้ซึ่งกระบวนการประชาธิปไตย ต้องมีจริยธรรมทางการเมือง (political ethics) มีความรู้ทางการเมือง (political knowledge) ที่สำคัญจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องปรัชญาทางการเมือง มีประสาทสัมผัสทางการเมือง (political sense) ความสามารถในการเข้าใจนโยบายสำคัญทางการเมืองอันเกิดจากเหตุการณ์ทางการเมือง รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอารมณ์ทางการเมือง (political mood) ของสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าการเป็นนักการเมืองเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อสังคม ดังนั้นนักการเมืองที่ดีหรือนักการเมืองที่พึงประสงค์จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร มีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถคิดตรองด้วยตนเองแล้วตัดสินใจ โดยมีพื้นฐานของหลักความดี ซึ่งเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและความถูกต้องเป็นหลัก มีอุดมคติที่เป็นสากล รวมทั้งมีค่านิยมในการทำงานที่เอื้อต่อประโยชน์ส่วนรวม

๕. มารยาทและจริยธรรมของนักการเมือง

๕.๑ อมร รักษาสัตย์ (๒๕๔๔ : ๖) กล่าวว่าจริยธรรมที่ถูกบังคับให้กระทำถือว่าเป็นจริยธรรมขั้นต่ำ ดังที่ท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา ตั้งเกณฑ์จริยธรรมว่ามี ๓ ชั้น คือ จริยธรรมขั้นแรกหรือขั้นต้น คือ การที่ไม่ทำความชั่วเพราะกฎหมายบังคับ เพราะกติกากำหนด เพราะกลัวคนจะเห็น คือ ถูกบังคับแล้วไม่ทำอย่างนี้ถือว่าเป็นจริยธรรมเบื้องต้น จริยธรรมขั้นสอง คือ การทำความดีเพื่อมีความสุข ไม่ใช่โดนบังคับ แต่ทำแล้วรู้สึกมีความสุขถือว่าเป็นจริยธรรมขั้นที่สองเป็นการทำความดี การประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ตนเองนั้นมีความสุข สังคมมีความสุข คนอื่นมีความสุข ไม่ใช่เพราะถูกบังคับ เช่น การปฏิบัติหน้าที่ด้วย ความซื่อสัตย์จริยธรรมขั้นสามเป็นขั้นที่สูง ได้แก่ การกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจไม่ต้องการเอาหน้าให้ทำบุญเจียบบๆ ทำแล้วไม่แอบอ้าง เช่น ทำรายงานส่งอาจารย์ด้วยความมานะของตนเองได้เกรดด้วยความภูมิใจ

๕.๒ บัญญัติ ๑๐ ประการ ของนักการเมืองของท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา (อมร รักษาสัตย์. ๒๕๔๔ : ๗) ประกอบด้วย

๕.๒.๑ ต้องเคารพต่ออธิปไตยของประชาชน ยอมรับว่าชาวบ้านคือเจ้าของอำนาจ นักการเมืองคือ ผู้แทน

๕.๒.๒ นักการเมืองต้องซื่อสัตย์ต่อหน้าที่

๕.๒.๓ รักผิดชอบต่อหน้าที่ในเรื่องต่างๆ ไป

๕.๒.๔ นักการเมืองต้องมีความยุติธรรม เพราะนักการเมืองต้องดูแลคนส่วนใหญ่ เมื่อจะต้องดูแลคนส่วนใหญ่แล้ว ก็ต้องมีความยุติธรรม

๕.๒.๕ นักการเมืองต้องฟังความคิดเห็นของชาวบ้านและผู้อื่นๆ หูของนักการเมืองต้องรับฟังความทุกข์ยากของประชาชนเพื่อนำมาแก้ไข

๕.๒.๖ นักการเมืองต้องมีความเสียสละ นักการเมืองต้องมีเหตุผล เกียงกันด้วยเหตุด้วยผล

๕.๒.๗ นักการเมืองต้องขยันหมั่นเพียร

๕.๒.๘ นักการเมืองต้องอ่านหนังสือให้มีความรอบรู้และทันสมัย

๕.๒.๙ นักการเมืองต้องตรงต่อเวลา

๕.๒.๑๐ นักการเมืองต้องสร้างสรรค์และตัดสินใจทำประโยชน์ต่อสาธารณะต่อส่วนรวม

๕.๓ นอกจากนั้นแล้ว โนแลนต์ คอมมิสส์ (อมร รักษาสัตย์. ๒๕๔๔: ๗) ยังมีการออกประมวลความประพฤติที่เหมาะสม ๗ ประการด้วยกัน คล้ายๆ กับของท่านวันนอร์ ช่างต้นกล่าวคือ

๕.๓.๑ นักการเมืองไม่ควรที่จะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว

๕.๓.๒ ต้องมีความยึดมั่น มีศักดิ์ศรีและมีเกียรติยศ คำนึงถึงศักดิ์ศรี และเกียรติยศ

๕.๓.๓ นักการเมืองที่ดีต้องมีเป้าหมายที่ดี

๕.๓.๔ ต้องมีความรับผิดชอบ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

๕.๓.๕ ต้องเป็นคนเปิดเผย โปร่งใส ไม่ใช่ปิดบังซ่อนเร้น มีเรื่องลับคมคมในก็ไม่พูด

๕.๓.๖ ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต

๕.๓.๗ ต้องมีความเป็นผู้นำ กล้าที่จะนำในสิ่งที่ดี

๖. หน้าที่ของชนชาวไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒๕๕๐ : ๒๐) หมวดที่ ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา ๗๒ บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

บุคคลซึ่งไปใช้สิทธิหรือไม่ไปใช้สิทธิโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิได้ย่อมได้รับสิทธิหรือเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งและการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒๕๕๐ : ๘) หมวด ๓ สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๒ ความเสมอภาค มาตรา ๓๑ บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ย่อมมีสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายหรือกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กล่าวถึงสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย เรื่องความเสมอภาคของบุคคลผู้เป็นทหาร ย่อมมีสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปไม่มีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นหน้าที่ของชนชาวไทย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล

๑. ประวัติความเป็นมาของธรรมาภิบาล

แนวคิดหลักธรรมาภิบาล ได้มีการใช้กันอย่างกว้างขวางในช่วงระยะประมาณ ๒๐ ปีที่ผ่านมา มีต้นกำเนิดมาจากประชุมองค์การให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศในช่วง ค.ศ.๑๙๙๐ โดยเริ่มที่ธนาคารโลก (OECD) กำหนดนโยบายเพื่อเป็นเงื่อนไขทางการเมืองในการให้เงินกู้ โดยถือเอาหลักธรรมาภิบาลเป็นเงื่อนไขประกอบการพิจารณา ด้วยลักษณะสำคัญ ๔ ประการ คือ การบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ การตรวจสอบอธิบายได้ ความโปร่งใสและกรอบกฎหมายสำหรับการพัฒนา ต่อมาได้แพร่หลายอย่างรวดเร็วในการบริหารการพัฒนาที่ยั่งยืน และช่วยบรรเทาปัญหาความยากจน ซึ่งองค์กรพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ได้นำแนวคิดนี้มาวิเคราะห์ในเอกสาร “Governance for Sustainable Human Development” ส่งผลให้แนวคิดเรื่องธรรมาภิบาล เริ่มได้รับความสำคัญมากขึ้น และกลายเป็นประเด็นสำคัญในบริบทการพัฒนาในระดับสากล (สถาบันพระปกเกล้า, ม.ป.ป. : ๒)

“หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หลักธรรมรัฐ และบรรษัทภิบาล ฯลฯ” ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม นั้นไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกัน เป็นสังคมของมวลมนุษยเป็นพันๆ ปี ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสงบสุขสามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ๒๕๔๖ : ๕)

หลักธรรมาภิบาลได้เข้ามาเผยแพร่สู่สังคมไทยในช่วงปี พ.ศ.๒๕๓๙ - ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นช่วงของการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ อันเป็นผลมาจากความบงกพร่อง และการหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติและระดับองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงการทุจริตและการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจากการขาดการบริหาร

จัดการที่ดีหรือที่เรียกว่า “ธรรมาภิบาล (Bad Governance)” นั้นเอง จากวิกฤตการณ์ในครั้งนั้น ทำให้ไทยต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เป็นจำนวนเงินถึง ๗.๒ พันล้านบาทเพื่อนำมาฟื้นฟูและพัฒนาประเทศประกอบกับสถานการณ์ในขณะนั้น ได้เกิดกระแสการตื่นตัวในเรื่องของการบริหารจัดการที่ดีจากองค์กรพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งนักวิชาการที่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการที่ดีในการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงทำให้องค์กรต่างประเทศที่ให้เงินกู้และเงินช่วยเหลือ เช่น ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และองค์การสหประชาชาติ (United Nations) ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ควบคู่ไปกับการช่วยเหลือสนับสนุน เพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ และในการนำเงินไปใช้นั้นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสถานการณ์ที่ได้กล่าวไปนี้ส่งผลให้การขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) นั้น ไทยต้องนำหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มาใช้ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและการบริหารงานภาครัฐ โดยมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญคือ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความสำนึกรับผิดชอบ และหลักประสิทธิภาพประสิทธิผล (ถวิลวดี บุรีกุล, ๒๕๔๗ : ๒)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นว่าทั้งนักวิชาการ องค์กรทั้งภายในและต่างประเทศนั้น ให้ความสนใจในหลักธรรมาภิบาล เพราะในขณะนั้นสถานการณ์บ้านเมืองของประเทศกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ไม่เป็นระบบและไม่มี ความโปร่งใส เกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้น อีกทั้งผู้บริหาร ทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน เกิดการเห็นแก่ตัว ตักตวงผลประโยชน์เข้าตัวเองจนทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้น จึงนำมาสู่การหันมาให้ความสนใจในหลักธรรมาภิบาล ซึ่งหลักธรรมาภิบาลนี้เป็นวิถีทางที่นำไปสู่ผลเชิงปฏิบัติในการช่วยเสริมให้แนวทางของประชาธิปไตยสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปสู่การปฏิรูประบบต่างๆ ของสังคม เพื่อผลักดันให้เกิดกระบวนการยุติธรรมต่างๆ ขึ้น อันเนื่องมาจากธรรมาภิบาลนี้จะครอบคลุมถึงทุกๆ ด้านของกระบวนการปฏิบัติทางสังคม ทั้งในด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน การดำเนินการทางธุรกิจ ระบบการศึกษา รวมทั้งภาคประชาชนและสังคมด้วยนั่นเอง

๒. ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล เป็นคำที่มาจากภาษาสันสกฤต คือ ธรรม กับ อภิบาล ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ให้คำนิยามไว้ดังนี้

ธรรม : คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา ความจริง ความถูกต้อง ความยุติธรรม กฎ กฏเกณฑ์ กฎหมาย สิ่งทั้งหลาย สิ่งของ

อภิบาล : บำรุงรักษา ปกครอง ปกป้อง หรือคุ้มครอง

ดังนั้น ธรรมาภิบาล จึงมีความหมายตามนัยนี้ว่า “วิธีการปกครองที่ไปสู่ความดีงามที่ยั่งยืน อันได้แก่ความรุ่งเรืองและความผาสุกของปวงชนทั้งปวง”

๒.๑ ธนาคารโลก (World Bank) ได้ให้ความหมายของ Good Governance ว่า หมายถึง การกำหนดกลไกอำนาจของภาครัฐ ในการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนา การดำเนินงาน การกำหนดนโยบาย ที่ประชาชนสามารถ รับทราบและเข้าใจได้ มีลักษณะที่เปิดเผยและเป็นนโยบายที่มีประโยชน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แห่งสาธารณชน (บุษบง ชัยเจริญ และบุญมี ลี, ๒๕๔๔ : ๗)

๒.๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ระบุหลักการของค่านิยมการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการและธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่าง สงบสุข มีความรู้สึกสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริม ความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกันหรือเยียวยาภาวะวิกฤต ภัยอันตรายที่ หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม อันเป็น คุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (สุดจิต นิमितกุล, ๒๕๔๓ : ๙)

ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงกลุ่มวิชาการ กลุ่มปฏิบัติงาน กลุ่มข้าราชการ และกลุ่มธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข รักสามัคคีและรวมพลังเป็นหนึ่งเดียว ก่อให้เกิดการ พัฒนาอย่างยั่งยืนมีความเข้มแข็งและสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ โดยระเบียบดังกล่าวมุ่งหมายที่จะ สร้างระบบการบริหารที่ดีในทุกภาคส่วนของสังคมภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน โดยเฉพาะ ภาครัฐ ซึ่งหมายถึงการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นและองค์กรอิสระของรัฐ จำเป็นต้องปรับกลไกและระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพ ยึดหลักคุณธรรม นิติธรรม มีความ โปร่งใส รับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน เพื่อความมีประสิทธิภาพประสิทธิผล และ ประโยชน์เกิดแก่ประชาชน (ประมวล รุจเสรี, ๒๕๕๒ : ๑๑)

๒.๓ จริยธรรมเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากคุณธรรมของบุคคล เป็นคุณงามความดีที่ใช้ ควบคุมตนเองและส่งผลต่อความสงบสุขในสังคม ส่วนแนวคิดที่ใช้ในการควบคุมโครงสร้าง ระบบการ บริหารงานและการปกครองให้เกิดความเป็นธรรมและโปร่งใส คือ “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) หรือในภาครัฐอาจเรียกว่า “ธรรมรัฐ” หรือ “การบริหารจัดการที่ดี” (สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๗ : ๑๙) มีนักคิดและนักวิชาการให้ความหมายของ ธรรมาภิบาล หรือ ธรรมรัฐไว้หลายคน ดังนี้

๒.๓.๑ ศจ.นพ.ประเวศ วะสี ได้ให้คำนิยามของธรรมนูญไว้ว่า คือ รัฐที่มีความถูกต้อง เป็นธรรม ซึ่งหมายถึงความถูกต้องเป็นธรรมใน ๓ เรื่องใหญ่ๆ คือ

๒.๓.๑.๑ การเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม ถูกตรวจสอบได้

๒.๓.๑.๒ ภาคธุรกิจที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม สามารถตรวจสอบได้

๒.๓.๑.๓ สังคมที่เข้มแข็ง ความเป็นประชาสังคม (Civil Society) สามารถตรวจสอบภาครัฐ และภาคธุรกิจให้ตั้งอยู่ในความถูกต้องได้ ธรรมนูญ เป็นการยกระดับกระบวนการความสัมพันธ์ ความร่วมมือของส่วนต่างๆ ในสังคม อันได้แก่ ๑) ภาครัฐ ภาคสังคมและภาคเอกชน ๒) สถาบันต่างๆ ของประเทศ และ ๓) ระดับต่างๆ ของประเทศ คือ ชุมชน ประชาคม ภูมิภาค และระดับชาติ ให้มีลักษณะเป็นรัฐธรรมนูญที่มีพลัง

๒.๓.๒ ดร.สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ ให้ความเห็นไว้ว่า โดยทั่วไป ธรรมนูญหมายถึง การบริหารหรือการปกครองที่ดีและมีความเป็นธรรม

๒.๓.๓ ดร.ธีรยุทธ บุญมี ให้ความหมายของธรรมนูญไว้ว่า คือ กระบวนการความสัมพันธ์ (Interactive Relation) ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรมและตรวจสอบได้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๖)

๒.๓.๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ม.ป.ป) ให้ความหมายของหลักธรรมาภิบาล หมายถึงหลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๑๐ หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่งฉันทามติ

๒.๓.๕ สถาบันพระปกเกล้า (๒๕๔๘ : ๒) ให้ความหมายของ ธรรมาภิบาล เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมืองที่ดีมีคุณธรรม มีกฎเกณฑ์ที่ดีในการบำรุงบ้านเมืองและสังคม ให้มีการพัฒนาครอบคลุมทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ และเอกชนตลอดจนภาคประชาสังคมต่างๆ ดังนั้นธรรมาภิบาลจึงเป็นแนวทางในการจัดระเบียบ เพื่อให้สังคมของประเทศไทยสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม

๒.๔ นอกจากองค์กรต่างๆ แล้ว ยังมีบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความสนใจในหลักธรรมาภิบาลหลายท่าน ได้ให้อธิบายความหมายของคำว่า “ธรรมาภิบาล” ดังเช่น

๒.๔.๑ ทิวาดี เมฆสุวรรณ (๒๕๔๓ : ๖๓) อดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. ได้ให้ความเห็นว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance นี้

เป็นเรื่องที่ทุกสังคมทุกประเทศไม่ว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาหรือพัฒนาแล้วต้องการให้เกิดขึ้น คำว่า Governance เป็นคำเก่าที่มีมานานแล้ว หมายถึง กรอบในการบริหารจัดการขององค์กรต่างๆ ในการบริหารระบบบริษัทก็จะเรียกว่า Corporate Good Governance ในราชการก็เรียกว่า Public Governance ซึ่งกรอบการบริหารจัดการนี้มีทั้งดีและไม่ดี ที่ดีเรียกว่า Good Governance ที่ไม่ดีเรียกว่า Bad Governance

๒.๔.๒ อธิษฐาน บุญมี (๒๕๔๑ : ๑๗) นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ เรียก Good Governance ว่า ธรรมรัฐ และได้ให้ความหมายว่า คือ กระบวนการความสัมพันธ์ (interaction relation) ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปในการที่จะทำให้การบริหารราชการและประชาชนโดยทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพโปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ การบริหารประเทศที่ดีควรเป็นความร่วมมือแบบสื่อสาร ๒ ทาง ระหว่างรัฐบาลประชาธิปไตยและฝ่ายสังคมเอกชน องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ (NGO) โดยเน้นการมีส่วนร่วม (Participation) ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ การร่วมกันกำหนดนโยบาย (Shared policy making) และการจัดการตนเอง (Self-management) ของภาคสังคมเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นธรรมมากขึ้น

๒.๔.๓ อานันท์ ปันยารชุน (๒๕๔๒ : ๒๕) ผู้มีความรู้ ความสามารถทั้งทางด้านวิชาการ เศรษฐกิจและการเมือง และอดีตนายกรัฐมนตรีของไทยถึง ๒ สมัย ได้กล่าวถึงธรรมาภิบาลว่าเป็นผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคล และสถาบันทั่วไป ภาครัฐและเอกชน มีผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงไปหลายทาง มีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลาย และขัดแย้งกันได้

๒.๔.๔ เกษม วัฒนชัย (๒๕๔๖ : ๒๓) กล่าวว่า “ธรรมาภิบาล” เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Good Governance คำว่า “Good” แปลว่า “ดี” Governance แปลว่า “การกำกับที่ดี การดูแลอย่างดี” ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance จึงเป็นหลักคิดสำหรับการบริหารจัดการที่ดี เพื่อประกันว่าในองค์กรจะไม่มีกรณีร้ายแรงบังหลวง ไม่ด้อยประสิทธิภาพ ธรรมาภิบาลของสถานศึกษาจะช่วยประกันเรื่องนี้ได้ เพราะที่ผ่านมากการศึกษาของเรามีการโกงกินกันในทุกระดับ และบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ

๒.๔.๕ คณิน บุญสุวรรณ (๒๕๔๐ : ออนไลน์) ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกป้องรักษาไว้ซึ่งความถูกต้องดีงาม อันมิใช่เป็นความปรารถนา ความต้องการ หรือเป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะหากแต่เป็นความปรารถนา ความต้องการ หรือเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่มีอยู่ในสังคม

๒.๔.๖ อดิชา จันทร์สม (๒๕๔๘ : ๒) ให้แนวคิดไว้ว่า “การบริหารจัดการที่ดี” หรือ “ธรรมาภิบาล” หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ และการนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติที่

เกี่ยวข้องกับกิจการสาธารณะและสิทธิมนุษยชน โดยหลักการบริหารจัดการที่ดี ต้องปราศจากการบิดเบือนใช้ประโยชน์ในทางที่ผิดและคอร์รัปชัน และเป็นไปตามกฎแห่งกฎหมาย

๒.๔.๗ บวรศักดิ์ อูวรรณโณ (๒๕๔๔ : ๑๐) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า เป็นระบบโครงสร้าง กระบวนการและความสัมพันธ์ของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมในการบริหารจัดการเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของรัฐซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี

๒.๔.๘ ปัญญา ฉายะจินตาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล (๒๕๔๙ : ๓) ได้เขียนหนังสือเรื่องธรรมาภิบาลกับสังคมไทย มีใจความตอนหนึ่งว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาของประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง ๓ ส่วนของสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคมการเมืองอย่างสมดุลส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

๒.๔.๙ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ (๒๕๔๘ : ๒) ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ กล่าวปาฐกถาพิเศษ เรื่องจริยธรรมของการบริหารภาครัฐ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในการจัดงานครบรอบ ๕๐ ปี คณะรัฐประศาสนศาสตร์ กล่าวว่า การบริหารต้องพูดถึงผู้บริหาร เพราะเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน บางกรณีเป็นเรื่องเดียวกัน จริยธรรมของการบริหารภาครัฐจะไม่มีทางเกิดผลสำเร็จได้ ถ้าผู้บริหารไม่มีจริยธรรม การใช้จริยธรรมและคุณธรรมในการบริหารงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้บริหารจะต้องมีจิตสำนึกที่จะนำสิ่งที่ดีไปใช้ และขจัดสิ่งที่ไม่ดีให้หมดไป สิ่งเหล่านี้คือ

๒.๔.๙.๑ ความซื่อสัตย์ เป็นจริยธรรมทั้งของการบริหารภาครัฐ และของผู้บริหารความซื่อสัตย์ไม่ได้หมายถึง การประพฤติปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นแต่ต้องตามจริยธรรมและศีลธรรมด้วย

๒.๔.๙.๒ กฎหมาย เป็นที่ยอมรับกันว่า กฎหมายไม่สามารถอุดช่องโหว่การบริหารผู้บริหารที่จะแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายวางมาตรฐานขั้นต่ำของการประพฤติมิชอบไว้เท่านั้น แต่มาตรฐานทางจริยธรรมในเรื่องของการประพฤติชอบและความซื่อสัตย์นั้นสูงกว่ากฎหมาย

๒.๔.๙.๓ ความเป็นธรรม บอกยากกว่าความเป็นธรรมคืออะไร บ้างว่าความเป็นธรรมอยู่ที่จิตสำนึกของผู้บริหาร ก็ไม่น่าจะถูกนัก เพราะผู้บริหารลำเอียงได้ ถ้าคนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์สูงสุดถือว่าเป็นธรรม

๒.๔.๙.๔ ประสิทธิภาพ เป็นเรื่องเข้าใจง่ายและจริยธรรมของการบริหารที่ถกเถียงกันเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ ในตัวประสิทธิภาพเองอาจไม่สอดคล้องกับจริยธรรม กรณีนี้จริยธรรมมีความสำคัญมากเราสามารถหาหนทางที่จะให้ประสิทธิภาพไปด้วยกันได้กับจริยธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส หรือความเป็นธรรม

๒.๔.๙.๕ ความโปร่งใส เป็นเรื่องเข้าใจง่ายและเป็นจริยธรรมของการบริหารเช่นเดียวกัน ปัจจุบันมีการเรียกร้องหาความโปร่งใสกันมาก เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารภาครัฐได้ เรามีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญและในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารบัญญัติให้รัฐเปิดเผยข้อมูลอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชน การหลีกเลี่ยงไม่เปิดเผยข้อมูลถือได้ว่าขัดจริยธรรม

๒.๔.๙.๖ ความมั่นคงของรัฐ เราใช้จริยธรรมในการบริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของรัฐความมั่นคงของรัฐคือ ผลประโยชน์ของรัฐ ความมั่นคงของรัฐ คือประโยชน์ของรัฐอย่างหนึ่ง การใช้จริยธรรมการบริหารความมั่นคงอาจกระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงหาความสมดุลให้ได้

๒.๔.๙.๗ ค่านิยมของคนไทยส่วนใหญ่ยังเชื่อว่า ความร่ำรวยสร้างชื่อเสียงเกียรติยศและฐานะได้ จึงมีคนจำนวนไม่น้อยรีบสร้างความร่ำรวยโดยไม่แยแสต่อจริยธรรม

สิ่งหนึ่งที่คิดว่าไม่มีในตำรา คือ ความรัก มีคำกล่าวกันว่า ความรักเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นความปรารถนา เป็นความห่วงหาอาทร ใครก็ตามที่มีความรักย่อมมุ่งพยายามที่จะให้สิ่งที่เรารักมีความสุข มีความเจริญ มีความมั่นคง องค์กรก็ทำนองเดียวกัน ถ้าเรารักองค์กร เราจะปรารถนาเราจะมุ่งมั่นเพื่อองค์กร เราจะมุ่งมั่นนำจริยธรรมและคุณธรรมไปใช้ในการบริหารองค์กร มีคำกล่าวภาษาอังกฤษว่า “To love is not to give to love, is to care” น่าจะให้ความกระจ่างชัด จะกระทำการสิ่งใดถ้าเราไม่มีความรักในสิ่งนั้นก็ป่วยการเปล่าไม่มีทางสำเร็จ ผู้บริหารใดมีความรักองค์กรของตน จะใช้จริยธรรมในการบริหารและจะได้ผลสัมฤทธิ์เป็นเลิศ

๒.๕ วรภัทร โตรณะเกษม (๒๕๔๒ : ๑๑) อธิบายคำว่า Good Governance หมายถึง “การกำกับดูแลที่ดี” หรือหมายถึง “การใช้สิทธิของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร” หัวใจสำคัญของธรรมาภิบาล คือ ความโปร่งใส (Transparency) ความยุติธรรม (Fairness) และความรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจ (Accountability) การกำกับดูแลที่ดีมีความจำเป็นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ในกรณีภาครัฐจะเรียกว่า Good Political Governance ผู้เป็นเจ้าของ คือ “ประชาชน” ซึ่งใช้สิทธิของตนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภา เพื่อกำกับดูแลผู้บริหาร คือ รัฐบาลให้บริหารประเทศในทางที่ถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่วนในภาคเอกชนเรียกว่า Good Corporate Governance ผู้เป็นเจ้าของคือ “ผู้ถือหุ้น” ใช้สิทธิในการเลือกคณะกรรมการ

บริษัทเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบาย คัดเลือกและกำกับดูแลผู้บริหารให้บริหารงาน เพื่อความเจริญก้าวหน้าของบริษัทตามเจตนารมณ์ของผู้ถือหุ้น และยังได้กล่าวถึงวิธีการสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรว่าต้องเริ่มจาก

๒.๕.๑ คณะกรรมการบริหาร และผู้บริหารระดับสูงต้องทำความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการเป็นธรรมาภิบาล

๒.๕.๒ คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงควรทบทวน กระบวนการกำกับดูแลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของตนว่า มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความโปร่งใสเพียงใด

๒.๕.๓ ปรับปรุงรูปแบบและกระบวนการกำกับดูแลให้ดีขึ้น และสั่งให้มีการดำเนินการ

๒.๖ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (๒๕๔๕ : ๓๘๗) กล่าวว่า คำว่า Good Governance สามารถเรียกเป็นภาษาไทยได้หลายอย่าง เช่น ธรรมาภิบาล ธรรมรัฐ การบริหารจัดการที่ดี การกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นต้น ต่อมาราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติ Good Governance อย่างเป็นทางการว่าธรรมาภิบาล หมายถึง วิธีการดำเนินการปกครองที่ทำให้เกิดผลดีและความเหมาะสม

๒.๗ มหาธีร์ โมฮัมหมัด (ไชยวัฒน์ คำชู, ๒๕๔๘ : ๒๘) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่าหมายถึง การใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อการบริหารกิจกรรมต่างๆ ของชาติบ้านเมืองและหมายรวมถึง กระบวนการ ความสัมพันธ์ และสถาบันต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อน ซึ่งประชาชนพลเมืองใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางในการบริหารจัดการกิจการต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับชีวิตประเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบรวม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างหลักธรรมาภิบาล อันได้แก่

๒.๗.๑ การรับผิดชอบ

๒.๗.๒ ความโปร่งใส

๒.๗.๓ การปราบปรามทุจริตและการประพฤติมิชอบ

๒.๗.๔ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒.๗.๕ กรอบกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล หรือ Good Governance หมายถึง หลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม ประกอบด้วย หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่งฉันทามติ

๓. ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา หลักธรรมาภิบาลถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการขยายความสามารถของประเทศเพื่อสร้างรายได้ และลดปัญหาความยากจนในอนาคต หรือก่อให้เกิดการพัฒนาทางการบริหารปกครองของประเทศไปได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบทางเศรษฐกิจแล้ว ยังได้รับการกล่าวว่าเป็นแนวคิด หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการการกระตุ้นส่งเสริมศักยภาพให้ภาคประชาสังคม (Civil Society) เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) อย่างยั่งยืน (สถาบันพระปกเกล้า, ม.ป.ป. : ๒)

ธรรมาภิบาล เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง ตามวิถีทางธรรมาธิปไตย ที่มีความเป็นธรรม มีการจัดระบบองค์กรและกลไกต่าง ๆ ในส่วนราชการ องค์กรของรัฐ รัฐบาล การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ตลอดจน องค์กรอิสระ (Independent Organization) องค์กรเอกชน กลุ่มชมรมและสมาคมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนิติบุคคลภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (Civil Society) ดังนั้น ธรรมาภิบาล จึงเป็นแนวทางในการจัดระเบียบ เพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนของทั้งประเทศ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๖)

องค์ประกอบสำคัญซึ่งเป็นเป้าหมายอันพึงประสงค์ของธรรมาภิบาล ได้แก่ การมีระบอบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตย การที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจการให้บริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการเคารพสิทธิมนุษยชน และการมีรัฐบาลที่ทำงานด้วยความสุจริตโปร่งใส (ไชยวัฒน์ คำชู, ประทุมพรวัชรเสถียร, กุลลดา เกษุณชู, ศุภมิตร ปิติพัฒน์, ๒๕๔๕ : ๓๗)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า หลักธรรมาภิบาล เป็นสิ่งจำเป็นของประเทศที่มีระบอบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดระเบียบ ให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนของทั้งประเทศ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม

๔. องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

๔.๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (ธีระพล อรุณะกสิกร, ๒๕๔๒ : ๘ - ๑๐) ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ ขึ้น มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ โดยทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ตามระเบียบนี้ได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล ๖ หลัก คือ

๔.๑.๑ หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมอันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่อำนาจอใจหรืออำนาจของบุคคล

๔.๑.๒ หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทนมีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

๔.๑.๓ หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความชัดเจน

๔.๑.๔ หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความคิดเห็นการได้สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติ

๔.๑.๕ หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

๔.๑.๖ หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

๔.๒ วรภัทร โตรณะเกษม (๒๕๔๒ : ๑๑) อธิบายคำว่า Good Governance หมายถึง “การกำกับดูแลที่ดี” หรือหมายถึง “การใช้สิทธิของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร” โดยหัวใจสำคัญของธรรมาภิบาลคือ ความโปร่งใส (Transparency) ความยุติธรรม (Fairness) และความรับผิดชอบต่อผลของการตัดสินใจ (Accountability) การกำกับดูแลที่ดีมีความจำเป็นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ในกรณีภาครัฐจะเรียกว่า Good Political Governance ผู้เป็นเจ้าของคือ “ประชาชน” ซึ่งใช้สิทธิของตนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภา เพื่อกำกับดูแลผู้บริหารคือ รัฐบาลให้บริหารประเทศในทางที่ถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่วนในภาคเอกชนเรียกว่า Good Corporate Governance ผู้เป็นเจ้าของคือ “ผู้ถือหุ้น” ใช้สิทธิในการเลือกคณะกรรมการบริษัท เข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบาย คัดเลือกและกำกับดูแลผู้บริหารให้บริหารงาน เพื่อความเจริญก้าวหน้าของบริษัทสมตามเจตนารมณ์ของผู้ถือหุ้น และยังได้กล่าวถึงวิธีการสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรว่าต้องเริ่มจาก

๔.๒.๑ คณะกรรมการบริหาร และผู้บริหารระดับสูงต้องทำความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการเป็นธรรมาภิบาล

๔.๒.๒ คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงควรทบทวน กระบวนการกำกับดูแลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของตนว่า มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความโปร่งใสเพียงใด

๔.๒.๓ ปรับปรุงรูปแบบและกระบวนการกำกับดูแลให้ดีขึ้น และสั่งให้มีการดำเนินการ

๔.๓ ภารกิจหลักประการหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ คือ การส่งเสริมให้ระบบราชการไทย นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ม.ป.ป.)

๔.๔ แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของธรรมาภิบาลในภาครัฐเน้นมุมมองในเชิงรัฐศาสตร์หรือการปกครอง โดยมุ่งให้หน่วยงานภาครัฐปฏิบัติงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักโดยกระบวนการในการบริหารจัดการสอดคล้องกับธรรมาภิบาล โดยสามารถสรุปรวบรวมแนวคิดของภาครัฐ มีดังนี้

๔.๔.๑ สมถวิล บุรีกุล และคณะ (๒๕๔๘ : ๘)

๔.๔.๑.๑ แนวคิดที่ ๑ ธรรมาภิบาลเมืองค์ประกอบ ๔ ประการ

๑) การทำงานอย่างมีหลักการและความรับผิดชอบ
ตรวจสอบได้

๒) การทำงานที่มีความยุติธรรม มีจริยธรรมและมี
ประสิทธิภาพ

๓) การทำงานที่ให้ประชาชน ชุมชนมีส่วนร่วมหรือ
ตระหนักในอำนาจในตัวเองให้อำนาจเป็นธรรม

๔) มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

๔.๔.๑.๒ แนวคิดที่ ๒ ธรรมาภิบาลเมืองค์ประกอบ ๕ ประการ

๑) มีความสุจริต ความถูกต้อง ความเป็นธรรม

๒) มีความเปิดเผย ความโปร่งใส

๓) มีความยุติธรรม ทัดเทียม เสมอภาค สังคมมีส่วนร่วม

ทุกกรณี

๔) มีความรับผิดชอบต่อผลการกระทำด้วยตนเอง หรือมี
กลไกที่ดีมาตรวจสอบให้รับผิดชอบ

๕) มีความเข้มแข็งทางสติปัญญา สามารถเรียนรู้และ
ปรับตัวเองได้เนื่องจากสิ่งต่างๆ มีความสลับซับซ้อน มีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว

๔.๔.๑.๓ แนวคิดที่ ๓ ธรรมนูญบวรเมืองประกอบด้วย ๖ ประการ

๑) การมีส่วนร่วมของผู้ได้รับผลกระทบ
๒) ความโปร่งใส เปิดเผย ตรวจสอบได้ รับรู้ได้ใน
กระบวนการตัดสินใจต่างๆ

๓) มีความรับผิดชอบชัดเจน สามารถรับผิดชอบต่อ
กระทำนั้น

๔) มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจและเปิดเผย

๕) มีความชัดเจนในกฎเกณฑ์ การตัดสินใจจากกฎเกณฑ์
ต้องมีความยุติธรรมชัดเจนอธิบายได้ด้วยหลักความจริง

๖) มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล ในการดำเนินการและ
ปฏิบัติงาน

๔.๔.๑.๔ แนวคิดที่ ๔ ธรรมนูญบวรเมืองประกอบด้วย ๓ ประการ

๑) มีความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณะได้รับ
รู้รับทราบด้วยการปฏิบัติ

๒) มีการทำประชาพิจารณ์ตอบข้อซักถามสาธารณะเป็น
ครั้งคราว

๓) มีการกระจายอำนาจการบริหารจากผู้บริหารสู่ชุมชน
ในการดูแลการบริหารทรัพย์สิน

๔.๔.๒ แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบธรรมนูญบวรเมืองในภาคเอกชนและ
นักวิชาการเป็นมุมมองที่เน้นการบริหารกิจการในองค์กรเอกชน หรือบริษัทต่างๆ ซึ่งเน้นที่การแสวงหา
กำไรเป็นสำคัญ มีแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบ ดังนี้

๔.๔.๒.๑ แนวคิดที่ ๑ ธรรมนูญบวรเมืองของภาคเอกชนเมืองประกอบด้วย
๕ ประการ

๑) มีความเสมอภาคทั้งในด้านกฎหมายและโอกาส
๒) มีการเคารพสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ซึ่งกันและกันระหว่าง

รัฐและสมาชิกของสังคม

๓) มีความโปร่งใสทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาค
สังคม

๔) คนส่วนใหญ่ในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการสังคม

๕) เป็นสังคมที่เคารพกฎหมาย

๔.๔.๒.๒ แนวคิดที่ ๒ คือ แนวคิดของอานันท์ ปันยารชุน องค์กร
ประกอบของธรรมาภิบาลจำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบ ๕ คือ

๑) ความรับผิดชอบและมีเหตุผลที่อธิบายได้

๒) การมีส่วนร่วมของประชาชน

๓) การมีความภาคภูมิใจได้

๔) การมีความโปร่งใส

๕) การมีความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบทั้ง ๔

๔.๕ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอ
แผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืน
ตามที่ สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยความหมายของหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมือง
ที่ดี ทั้ง ๔ หลักการสำคัญ และ ๑๐ หลักการย่อย มีดังนี้

๔.๕.๑ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)
ประกอบด้วย

๔.๕.๑.๑ ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ในการปฏิบัติ
ราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุด
ต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และ
ลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น

๔.๕.๑.๒ ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติ
ราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้
ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการวางแผนการ
ปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการ
ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน
เป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๔.๕.๑.๓ การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ในการ
ปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลา
ที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชน
ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

๔.๕.๒ ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย

๔.๕.๒.๑ ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability)

หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

๔.๕.๒.๒ เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการ

ปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

๔.๕.๒.๓ หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติ

ราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่างๆ

๔.๕.๒.๔ ความเสมอภาค (Equity) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการ

ต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมและอื่นๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

๔.๕.๓ ประชาธิปไตย (Participatory State) ประกอบด้วย

๔.๕.๓.๑ การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ

(Participation/Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

๔.๕.๓.๒ การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ในการ

ปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและ การดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม

๔.๕.๔ ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility)

ประกอบด้วย

๔.๕.๔.๑ คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) หมายถึงในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย ๘ ประการ (I AM READY) ได้แก่

- I - Integrity ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- A - Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ
- M - Morality มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม
- R - Responsiveness คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง
- E - Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ
- A - Accountability ตรวจสอบได้
- D - Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย
- Y - Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาในหัวข้อเรื่อง ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วย คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) หมายถึงขณะปฏิบัติราชการมีจิตสำนึกและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่โดยเป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม ยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย ๘ ประการ (I AM READY) ได้แก่

- I - Integrity ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- A - Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ
- M - Morality มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม
- R - Responsiveness คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง
- E - Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ
- A - Accountability ตรวจสอบได้
- D - Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย

Y - Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

๑. ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็น

มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

๑.๑ ราชบัณฑิตสถาน (๒๕๔๖ : ๒๓๖) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง เป็นข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาและความคิดประกอบ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม

๑.๒ สุขชา จันทร์เอม (๒๕๒๐ : ๑๐๓-๑๐๔) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเช่นเดียวกับทัศนคติ ซึ่งกล่าวโดยทั่วไปคนเราจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป และความคิดเห็นก็เป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ

๑.๓ โอนนิมุส (Anonymous : ๑๙๙๖ อ้างถึงใน พระครูใบฎีกาสุวินท์ สุวีชาโน, ๒๕๕๓ : ๖) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น มีหลายความหมายได้แก่ ๑) ความเชื่อ ทัศนคติ การพิจารณา หรือการวินิจฉัย หรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบในใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ๒) ความเชื่อที่มีน้ำหนักมากกว่าความรู้สึกในใจและมีน้ำหนักน้อยกว่าความรู้สึกที่แท้จริง หรือมุมมองที่เกิดขึ้นต่างๆ ไป ๓) การแสดงออกถึงการพิจารณาหรือคำแนะนำอย่างมีรูปแบบโดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญหรือการ แสดงออก เช่น การตัดสินใจ การพิจารณาคดี หรือการวินิจฉัยอย่างมีรูปแบบด้วยเหตุผลกฎหมาย หรือหลักเกณฑ์ที่ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจที่มีกฎหมายรองรับ

๑.๔ ปทานุกรมสังคมวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๓๒ : ๒๔๖) ได้บัญญัติคำว่า ความคิดเห็น ซึ่งตรงกับคำว่า opinion ในภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง

๑.๔.๑ ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป

๑.๔.๒ ทัศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

๑.๔.๓ คำแถลงที่ยอมรับนับถือกันว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษาคำว่า ความคิดเห็น ความหมายใกล้เคียงกับคำว่าเจตคติ ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่าแนวโน้มบุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสันับสนุน หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อบางสิ่งบางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน

๑.๕ โทมัส (Thomas, ๑๙๕๙ : ๒๓๓) ให้ความหมายความคิดเห็นว่าเป็น การยอมรับในคำพูด หรือความเชื่อที่นำไปสู่การคาดคะเน หรือการแปรผลในทางพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๑.๖ กู๊ด (Good, ๑๙๕๙ : ๓๗๖) ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ ได้แก่

๑.๖.๑ ความหมายทั่วไป หมายถึง ความเชื่อ ความเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึก หรือทัศนคติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์ หรือกล่าวกว้างๆ ได้ว่า มีความหมายเป็นไปได้มากกว่าความรู้

๑.๖.๒ ความหมายเฉพาะ หมายถึง การพิจารณาหรือการวินิจฉัยอย่างมีแบบแผนจากแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้

๑.๖.๓ ความคิดเห็นสาธารณะ หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวมๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ หรือข้อเท็จจริง

๑.๗ โคลาซา (Kolasa, ๑๙๖๙ : ๓๘๖) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลในการพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการประเมินผล (evaluation) เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากเหตุการณ์แวดล้อม (circumstances)

๑.๘ เฮอร์ล็อก (Hurlock, ๑๙๙๕ อ้างถึงใน ประสาร ฤทธิมนตรี, ๒๕๔๕, หน้า ๑๑) ได้ให้คำนิยามว่า ความคิดเห็นเห็นการแสดงออกด้านความรู้สึกสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่ได้อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจบุคคลจะแสดงออกโดยมีข้ออ้างหรือการแสดงเหตุผลสนับสนุน หรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเฉพาะตัวของแต่ละคน เช่น พื้นความรู้ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ การแสดงความคิดเห็นอาจจะได้รับการยอมรับ หรือปฏิเสธจากคนอื่นๆ ก็ได้

๑.๙ เวบสเตอร์ (Webster, ๑๙๙๙ : ๓๘๕) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า ความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกของการตัดสินใจหรือการลงความเห็นเกี่ยวกับบุคคลใดหรือสิ่งใด เป็นการประเมินสถานการณ์หรือประเมินค่าตามความเชื่อหรือความรู้สึก โดยความเชื่อนั้นมีน้ำหนักมากกว่าความประทับใจแต่ไม่น้อยกว่าความรู้สึกอันแท้จริง

๑.๑๐ สุโท เจริญสุข (๒๕๒๕ : ๕๘) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น เป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉยๆ

๑.๑๑ จิรายุ ทรัพย์สิน (๒๕๔๐ : ๑๖) ได้สรุปความหมายของคำว่าความคิดเห็นไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้สามารถที่จะรับรู้ตลอดจนสามารถที่จะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องมาจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมการติดต่อกับภายนอกการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ และการพบปะสังสรรค์ประจำวัน

๑.๑๒ เสกสรร วัฒนพงษ์ (๒๕๔๒ : ๘) สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อ ทัศนคติ การวินิจฉัย การพิจารณาหรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบ โดยได้รับ

อิทธิพลมาจากทัศนคติและข้อเท็จจริง ความรู้ที่มีอยู่ของผู้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ การแสดงความคิดเห็นอาจจะแสดงออกโดยการพูด หรือการเขียนก็ได้

จากความหมายของความคิดเห็นพอสรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกถึงความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกัน ซึ่งความคิดเห็นนั้นๆ ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นได้รับมา โดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาในลักษณะของการพูด การเขียน ท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลยก็ได้

๒. ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

๒.๑ ทฤษฎีความสม่ำเสมอ (consistency ทฤษฎี) เบส (Best, ๑๙๗๗ อ้างถึงใน ประสาร ฤทธิมนตรี, ๒๕๔๕ : ๑๓) กล่าวว่า การที่บุคคลมีทัศนคติอย่างไรนั้นเกิดจากความสอดคล้องขององค์ประกอบของทัศนคติทั้งด้านความคิดความเข้าใจ ความรู้สึก พฤติกรรมและองค์ประกอบใดเกิดความไม่สอดคล้องขึ้นจะทำให้องค์ประกอบอื่นเปลี่ยนไปด้วย และทัศนคติก็นั้นจะเปลี่ยนไป ความสอดคล้องเกิดขึ้นในลักษณะที่ความคิดกับความรู้สึกของบุคคลสอดคล้องกัน ทัศนคติที่มีต่อสิ่งต่างๆ จะคงที่ แต่เมื่อใดที่ความคิดกับความรู้สึกเกิดขึ้นขัดแย้งกัน จนถึงระดับบุคคลไม่สามารถจะทนต่อไปได้ บุคคลก็จะลดการขัดแย้งโดยการ

๒.๑.๑ คงทัศนคติของตนไว้

๒.๑.๑.๑ ไม่รับรู้ข้อมูลใดๆ ที่จะทำให้เกิดการขัดแย้งขึ้น

๒.๑.๑.๒ แยกแยะและเลือกรับเฉพาะข้อมูลที่สอดคล้องกับ

ความรู้สึกความคิดของตน

๒.๑.๒ เปลี่ยนทัศนคติไปตามข้อมูลที่ได้รับ

๒.๒ สัตยา กระแสชล (๒๕๓๘, หน้า ๙) กล่าวว่า ความคิดเห็นสามารถจำแนกได้ ๒ ประการ คือ

๒.๒.๑ ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุดได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุดได้แก่ความรังเกียจ ความคิดเห็นประการนี้รุนแรงและเปลี่ยนแปลงยาก

๒.๒.๒ ความคิดเห็นจากความรู้อย่างเข้าใจ เป็นความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งนั้นเช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดีคือชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดีได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

๓. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงออกในด้านความคิดเห็นเป็นเรื่องเฉพาะ ของปัจเจกบุคคลอย่างอิสระ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแม้แต่ในสิ่งเดียวกัน จึงไม่จำเป็นจะต้องมีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือเหมือนกัน

เสมอไป ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคล ที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกของความคิดเห็นในสิ่งนั้นๆ ปัจจัยพื้นฐาน ได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

๓.๑ โอสแคมป์ (Oskamp, ๑๙๗๗ อ้างถึงใน ฉัตรชัย ชูแก้ว, ๒๕๔๔ : ๑๒) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นมีดังนี้ คือ

๓.๑.๑ ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (gene and physiological factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะพูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษาเจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ ได้ปัจจัยทางร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดจะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล ยกตัวอย่าง เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษนิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น

๓.๑.๒ ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (direct personal experience) คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่างๆ จากประสบการณ์โดยตรงเป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเองทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เช่น เด็กทารกที่แม่ได้อ้อนน้ำนมให้ทาน เขาจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำนมหวาน เย็น หอมชื่นใจ ทำให้เขามีความสุขต่อน้ำนมที่ได้รับประทานเป็นครั้งแรก เป็นประสบการณ์โดยตรงที่เขาได้รับ

๓.๑.๓ อิทธิพลจากครอบครัว (parental influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเด็กเล็กๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอนทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัวและจากประสบการณ์ที่ได้รับมา

๓.๑.๔ เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (group determinants of attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่มไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียนกลุ่มอ้างอิงต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตาม เป็นไปตามกลุ่มได้

๓.๑.๕ สื่อมวลชน (mass media) เป็นสื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับสื่อต่างๆ เหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็นมีความรู้สึกต่างๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

๓.๒ ฟอสเตอร์ (Foster อ้างถึงใน ธวัชชัย นาคฤทธิ์, ๒๕๔๐ : ๙) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติหรือความคิดเห็นไว้ ๒ ประการ คือ

๓.๒.๑ ประสบการณ์ ความคิดเห็นหรือทัศนคติจะเกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการได้พบเห็นคุ้นเคย หรือได้ยิน ได้ฟังได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ

๓.๒.๒ ระบบค่านิยม เนื่องจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมแตกต่างกัน ดังนั้น จึงอาจมีความเห็นที่แตกต่างกัน

๓.๓ บุญธรรม คำพ้อ (๒๕๒๐ : ๗๒) ความคิดเห็นของบุคคลจะเกี่ยวข้องกับ คุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคลอีกด้วย ซึ่งคุณสมบัติประจำบางอย่าง เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานและการติดต่อระหว่างบุคคลและกลุ่มมีความคิดเห็นไปในทิศทางใด ทิศทางหนึ่ง ทั้งพื้นความรู้เป็นกระบวนการสังเกตการณ์ที่ได้รับจากการศึกษามาเป็นเวลาหลายปี จะเป็นรากฐานก่อให้เกิดความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ

๓.๔ โสภา พิสมัย (๒๕๔๓ : ๑๔) ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นไว้ดังนี้

๓.๔.๑ ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่

๓.๔.๑.๑ ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกายคือ เพศ ความครบถ้วน สมบูรณ์ของอวัยวะต่างๆ คุณภาพของสมอง

๓.๔.๑.๒ ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออก ซึ่งความคิดเห็น และการศึกษาทำให้บุคคลมีความรู้ในเรื่องต่างๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มากมักจะ มีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล

๓.๔.๑.๓ ความเชื่อ ค่านิยมและเจตคติของบุคคลต่อเรื่องราวต่างๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มบุคคลในสังคมหรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

๓.๔.๑.๔ ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ความรับผิดชอบต่องานซึ่งส่งผลต่อความคิดเห็น

๓.๔.๒ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่

๓.๔.๒.๑ สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ของแต่ละบุคคล

๓.๔.๒.๒ กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง อิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

๓.๔.๒.๓ ข้อเท็จจริงในเรื่องหรือสิ่งต่างๆ ที่บุคคลแต่ละคนได้รับ ทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่แต่ละบุคคลได้รับแตกต่างกันก็จะส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

๔. การวัดความคิดเห็น

๔.๑ สิริอร วิชชาวุธ (๒๕๔๔ : ๒๑๔) กล่าวถึงการวัดเจตคติว่า เมื่อเจตคติต่องาน (job attitude) คือความเชื่อ และความรู้สึกที่มีต่องาน การวัดเจตคติจึงมักวัดความรู้สึกต่องานนั้นๆ

ผู้วิจัยมักสอบถามความรู้สึกเกี่ยวกับงานมากกว่าความเชื่อหรือความรู้ในเรื่องงาน การวัดเจตคติมีหลายวิธีเช่น การใช้แบบสอบถามและการสังเกตพฤติกรรมภายนอก ในการวัดเจตคติ การสร้างแบบสอบถามตามลำดับดังนี้คือ กำหนดเป้าหมายที่จะวัด เลือกมาตราวัดเจตคติ สร้างข้อคำถาม ทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้

๔.๒ วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (๒๕๔๕ อ้างถึงใน กิตติ รวีรานนท์, ๒๕๔๗ : ๑๒) สรุปว่า มาตราวัดเจตคติที่นิยมใช้กันมาก ได้แก่

๔.๒.๑ วิธีวัด สเกลวัดความต่างทางศัพท์ (semantic differential scale) ของ ออสกู๊ด (Osgood) เป็นวิธีวัดที่คิดค้นโดยออสกู๊ด (Osgood) มีลักษณะสำคัญคือ ใช้วัดความรู้สึกของบุคคลต่อบุคคล ต่อพฤติกรรมบางอย่าง หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำคุณศัพท์เป็นคู่ที่มีความหมายตรงข้ามกัน และแบ่งคำคุณศัพท์ที่เป็นคำตอบออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่กลุ่มศักยภาพ (potential) เช่น แข็งแรง-อ่อนแอ ใหญ่-เล็ก กลุ่มกิจกรรม (activity) เช่น เร็ว-ช้า ขยัน-ขี้เกียจกลุ่มประเมิน (evaluation) เช่น ดี-เลว ถูก-ผิด โดยในการตอบคำถามจะใช้ส่วนของคำตอบเป็นแบบกราฟฟิก

๔.๒.๒ วิธีวัด ลิเคิทสเกล (likert scale) Likert คิดวิธีการนี้ในปี ค.ศ. ๑๙๓๒ เพื่อใช้สร้างแบบวัดเจตคติ เป็นการสร้างข้อความขึ้นจำนวนหนึ่งเพื่อวัดทัศนคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จากนั้นนำผลที่ได้จากข้อความทั้งหมดมารวมกันเพื่อประเมินเจตคติของผู้ตอบแบบวัดนั้น ทำให้เรียกวิธีการนี้ว่า summated rating โดยมีหลักสำคัญในการสร้างคือข้อความทั้งหมดต้องเป็นเรื่องเดียวกัน ข้อความที่ใช้จะต้องมีทั้งข้อความทั้งทางบวกและทางลบใกล้เคียงกัน จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐ ข้อ การให้คะแนนต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับลักษณะของข้อความ โดยกำหนดคำตอบ อาจจะเป็น ๓ ๕ หรือ ๗ คำตอบก็ได้ แต่ส่วนมาก จะใช้ ๕ คำตอบคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน ๕ ๔ ๓ ๒ ๑ สำหรับคำถามด้านบวกส่วนคำถามด้านลบจะให้คะแนนกลับกัน

๔.๒.๓ วิธีวัด สเกลความห่างทางสังคมของโบการ์ด์ัส (bogardus) เป็นสเกลที่ใช้วัดความห่าง หรือการยอมรับทางสังคมของคนบางกลุ่มต่อคนบางกลุ่ม ความห่างดังกล่าวครอบคลุมความห่างต่างๆ เช่นความห่างทางชาติพันธุ์ (racial distance) ความห่างทางภูมิภาค (regional distance) ความห่างทางชนชั้น (occupation distance) และความห่าง ทางศาสนา (religions distance)

๔.๒.๔ วิธีวัด กัทแมนสเกล (Guttman scale) วิธีนี้ไม่ใช้การพัฒนามาตราวัดเจตคติ แต่เป็นวิธีการประเมินชุดของข้อคำถามที่ใช้วัดเจตคติ โดย กัทแมน (Guttman) เรียกวิธีการของเขาว่าการวิเคราะห์มาตราส่วน ซึ่งวิธีการนี้พยายามที่จะหาชุดของข้อคำถามวัดเจตคติหนึ่งๆ นั้น ถ้าหากผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามข้อ ๒ เขาจะต้องเห็นด้วยกับข้อคำถามข้อ ๑ มาก่อน และถ้าเห็น

ด้วยกับข้อ ๓ ก็ต้องเห็นด้วยกับข้อ ๑ มาก่อน ดังนั้นจึงสามารถเห็นถึงแบบแผน (pattern) ของเจตคติที่มีต่อเรื่องนั้นของกลุ่มบุคคลที่วัดได้อีกด้วย

๔.๒.๕ วิธีวัดเทอร์สโตนสเกล (thurstone scale) วิธีการนี้สร้างและพัฒนาการวัดโดย Louis Thurston โดยอาศัยหลักการสร้างที่เป็นคุณสมบัติของการวัดในด้านความเท่ากันของแต่ละช่วงคะแนนความคิดเห็น วิธีการนี้จะเน้นในแง่ที่ว่าคะแนนความคิดเห็นที่แตกต่างกันนั้นมีช่วงห่างเท่าๆ กัน

จากการศึกษาเอกสาร และผลงานวิจัยเรื่องการวัดระดับความคิดเห็นและเจตคติพบว่าส่วนใหญ่นิยมใช้วิธีการวัดแบบ ลิเคิทสเกลของลิเคิท (likert) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงได้นำวิธีการวัดแบบลิเคิทสเกลมาสร้างข้อความเป็นเครื่องมือวัดระดับความคิดเห็นคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งตอนเมือง

ข้อมูลเกี่ยวกับกองทัพอากาศ

๑. พระราชบัญญัติจัดระเบียบกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑

พระราชบัญญัติจัดระเบียบกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ หมวด ๒ การแบ่งส่วนราชการ มาตรา ๒๑ ที่ว่า “ กองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพอากาศตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารอากาศเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ” (พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑, ๒๕๕๑ : ๖)

๒. ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๖๒

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๖๒ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๒) (๒๕๕๒ :๙-๑๑) เกี่ยวกับ หน้าที่ ภารกิจ และ พันธกิจ ดังนี้

๒.๑ หน้าที่

๒.๑.๑ หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ การป้องกันประเทศ รักษาเอกราชอธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน การปกป้องผลประโยชน์ของชาติ การรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ การมีส่วนร่วมในประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาสังคม

๒.๑.๒ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย กองทัพอากาศเป็นกลไกหนึ่งของรัฐบาลในการบริหารประเทศตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่ การปฏิบัติภารกิจนานาชาติการเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาค การแก้ปัญหาสำคัญของชาติ การผนึกพลังร่วมกับกำลังอำนาจของชาติด้านอื่นๆ และการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

๒.๑.๓ **หน้าที่ภายใต้วิสัยทัศน์ของกองทัพอากาศสู่การเป็นผู้นำ/องค์กรนำ** ได้แก่ เป็นหลักด้านกำลังทางอากาศของประเทศ ตอบสนอง ต่อสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว มีขนาดกะทัดรัด ทันสมัย และเป็นสถาบันแห่งองค์ความรู้ของกำลังทางอากาศที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๒.๒ **ภารกิจ**

๒.๔.๑ **ภารกิจตามกฎหมาย** กองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ และป้องกันราชอาณาจักร พร้อมการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้งในระดับต่างๆ โดยดำรงระดับความพร้อมของขีดความสามารถอยู่ตลอดเวลา ด้วยการเสริมสร้างศักยภาพกำลังทางอากาศให้มีคุณภาพ และครอบครองเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับมิตรประเทศและดำรงความเข้มข้นในความรับผิดชอบต่อภารกิจตามกฎหมาย โดยเฉพาะในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาประเทศตามแนวคิดทางยุทธศาสตร์

๒.๔.๒ **ภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย** ให้มีความพร้อมปฏิบัติการทั้งในส่วนของยุทธโศภรณ์ที่ทันสมัย สามารถไปปฏิบัติงานร่วมกับต่างประเทศได้ พร้อมกำลังพลในรูปของหน่วยบิน/หน่วย-ชุดปฏิบัติการ/เจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญประเภทต่างๆ เพื่อปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมายร่วมกับกำลังของต่างประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นลำดับ ได้แก่ การรักษาสันติภาพ การช่วยเหลือมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ราชศักดิ์ งามเนตร (๒๕๓๙) ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยศึกษาจากครูระดับมัธยมศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูชายและครูหญิงที่มีต่อจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของครูวิทยาศาสตร์กับครูสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ที่มีต่อจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่แตกต่างกัน ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นมีต่อจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่เป็นผู้มีจริยธรรม คือ มีอุดมการณ์ มีความจริงใจและความยุติธรรม มีสัจจะ รักษาคำพูด มีการเสียสละ มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม และการตรงต่อเวลา และ มีความรับผิดชอบทางการเมือง

พิชัย เข้มทอง (๒๕๔๑) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองไทยในความคิดหวังของนิสิตโครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะรุ่นที่ ๑ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิต รปม. รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยบูรพา เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองไทยที่พึงปรารถนา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิต รปม. รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยบูรพา เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำทางการเมือง

ไทยที่พึงประสงค์ ตามกลุ่มอาชีพ โดยทำการศึกษาจากนิสิต รปม. รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน ๑๕๐ คน พบว่า ความคาดหวังต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองไทย ซึ่งประกอบด้วย ๖ ด้านคือ ด้านสมรรถนะ ด้านสถานการณื ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านสถานภาพ โดยภาพรวมเฉลี่ยทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณา องค์ประกอบรายด้านพบว่า ด้านสมรรถนะ ด้านสถานการณื ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความสำเร็จ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพ อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ ความคาดหวังของอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน และผู้ประกอบการส่วนตัวต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองไทย (นายกรัฐมนตรื) ในด้านสมรรถนะ ด้านสถานการณื ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพ และคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองไทย โดยภาพรวม พบว่าทุกอาชีพมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองไทย ทั้ง ๗ ประการดังกล่าว ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

พินิตา ประยูรศิริ (๒๕๔๑ : ๗๒-๗๗) ได้ศึกษาเรื่องภาพลักษณ์ของนักการเมืองกับการยอมรับของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้มีส่วนสัมพันธ์กับการยอมรับหรือไม่ยอมรับภาพลักษณ์นักการเมืองทุกๆ ตัวแปร มีเพียงตัวแปรทางด้านการศึกษา อาชีพ และรายได้เท่านั้น โดยที่ภาพลักษณ์ของนักการเมืองในด้านการเป็นผู้นำทางการเมืองนั้น ผู้ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีรายได้ ๒๓,๐๐๑ บาทขึ้นไป จะให้ความสำคัญกับการยอมรับหรือไม่ยอมรับภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของนักการเมืองด้านนี้ ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ จะให้ความสำคัญการยอมรับหรือไม่ยอมรับภาพลักษณ์ของนักการเมืองในด้านของคุณสมบัติส่วนตัวของนักการเมือง

จิราภรณ์ พิรทรัพย์ (๒๕๔๔) ได้ศึกษาเรื่อง นักการเมืองท้องถิ่นที่ดีในทัศนคติของข้าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติต่อนักการเมืองท้องถิ่นที่ดีในระดับสูง ตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการรับราชการ รายได้ ทัศนคติที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยและทัศนคติที่มีต่อการทำความดีในสังคมไทย มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นที่ดี ตัวแปรด้านเพศ สถานภาพสมรส สาขาวิชาที่ศึกษาและระดับตำแหน่ง ไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีคุณสมบัตินักการเมืองที่ดี

ชาตรี จันทรพิทักษ์ (๒๕๔๔) ได้ทำการศึกษา เรื่อง คุณสมบัตินักการเมืองที่ดีในทัศนคติของข้าราชการทหารบกในหน่วยกำลังรบของกองพลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการทหารบกในหน่วยกำลังรบของกองพลในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติต่อคุณสมบัตินักการเมืองที่ดีอันประกอบด้วย คุณสมบัตินด้านคุณธรรมจริยธรรม และคุณสมบัตินทางด้านความรู้ ความสามารถในระดับสูง ตัวแปรด้านระดับชั้นยศ และทัศนคติต่อการทำความดีในสังคมไทยมีผลต่อทัศนคติที่มีต่อ

คุณสมบัติของนักการเมืองที่ดี ส่วนตัวแปรด้านระดับการศึกษา อายุ เวลารับราชการ และทัศนคติต่อระบอบประชาธิปไตย ไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดี

พงษา สังข์มรินทร์ (๒๕๔๔) ได้ทำการศึกษา เรื่อง นักการเมืองที่ดีในทัศนคติเจ้าอาวาส ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เจ้าอาวาสในเขตกรุงเทพมหานครมีทัศนคติในเชิงบวกต่อนักการเมืองที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง อายุ อายุพรรษา และระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ทัศนคติต่อการทำความดีในสังคมไทย คุณลักษณะของนักการเมืองด้านจริยธรรม และทัศนคติต่อระบอบประชาธิปไตย มีผลต่อทัศนคติต่อนักการเมืองที่ดี คุณสมบัติของนักการเมืองที่ดี ๕ ประการแรก คือ มีหิริโอตัมปะมีขันติธรรม ซื่อสัตย์ต่อคู่สมรส ยึดมั่นในศีลธรรมอันดีของระบบครอบครัว และมีมนุษยสัมพันธ์

เกษรา ดวงมณี (๒๕๔๖) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่น ในความคาดหวังของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นของคณะกรรมการชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๙๐ สำหรับระดับความคาดหวังคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นรวม ๖ ด้านในภาพรวม พบว่าจำเป็นมาทั้ง ๖ ด้าน โดยด้านสมรรถนะ จำเป็นมากที่สุดเป็นอันดับที่ ๑ รองลงมาด้านความรับผิดชอบมีความจำเป็นมาก ด้านสถานการณ์มีความจำเป็นมากเป็นอันดับที่ ๓ ด้านการมีส่วนร่วมมีความจำเป็นมากเป็นอันดับที่ ๔ และด้านความสำเร็จมีความจำเป็นมากเป็นอันดับที่ ๕ และเมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อ คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นตามความคาดหวังของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลแหลมฉบัง พบว่า ปัจจัยระดับการศึกษา อาชีพ และความรู้ ความเข้าใจในการปกครองส่วน ท้องถิ่นมีผลต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นตามความคาดหวังของคณะกรรมการชุมชนโดย ในเรื่องระดับการศึกษามีความแตกต่างระหว่าง ปวช. ปวส.กับมัธยมศึกษา และปริญญาตรี สำหรับอาชีพมีความแตกต่างระหว่าง อาชีพรับราชการกับอาชีพอื่นๆ และในเรื่องความรู้มีความแตกต่าง กลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจต่ำกับกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจสูง

ธีระพงษ์ คำรอด (๒๕๔๖) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ ในทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมประชาชนให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ โดยด้านคุณธรรมประชาชนต้องการให้นักการเมืองมีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรมและเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตประชาชนต้องการให้นักการเมืองมีความกระตือรือร้นในหน้าที่การงาน มีสุขภาพแข็งแรง และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านมนุษยสัมพันธ์ประชาชนต้องการให้นักการเมืองมีกิริยาวาจาสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นคนมีน้ำใจ และเคารพและให้เกียรติกับบุคคลทุกระดับ ด้านความรู้ความสามารถประชาชนต้องการให้นักการเมืองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความสามารถ

ในการแก้ไขปัญหา และเป็นคนทันต่อเหตุการณ์ ด้านสังคมประชาชนต้องการให้นักการเมืองสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาอาชีพในชุมชน เป็นที่เชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นในสังคม และมีการพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และด้านสุดท้ายคือ ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนต้องการให้นักการเมือง มีเงินช่วยเหลือ สนับสนุนชุมชนหรือองค์การสาธารณะท้องถิ่น บริจาคเงิน เพื่อการศึกษาและศาสนา และมีฐานะร่ำรวย ด้านการเปรียบเทียบพบว่า เพศ อายุ อาชีพ และถิ่นที่อาศัยของประชาชนที่แตกต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการคุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

ชัยวัฒน์ ธรรมปาโร (๒๕๔๘) ได้วิจัยเรื่อง นักการเมืองท้องถิ่นที่ดีในความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ทั้ง ๑๐ แห่ง จำนวน ๓๒๔ คน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี มีความคิดเห็นต่อนักการเมืองท้องถิ่นที่ดีในระดับสูง ตัวแปรด้านความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของคนดี ส่วนตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการรับราชการ รายได้ และความคิดเห็นที่มีต่อระบอบประชาธิปไตย ไม่มีผลต่อนักการเมืองท้องถิ่นที่ดี

ทวีศักดิ์ นิ่มอนงค์ (๒๕๔๙) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่นใน ความคาดหวังของประชาชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสัณฑ์ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวินิจฉัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี และมีระดับ การศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว และอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบล สัณฑ์มากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป ระดับความรู้ ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับสูง โดยภาพรวมประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสัณฑ์ต้องการนักการเมืองท้องถิ่นที่มีความพร้อม รวม ๖ ด้านคือ ด้านสมรรถนะ ด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้าน สถานภาพ และด้านสถานการณ์ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มีอายุระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลสัณฑ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน

ปริญญา คงรอด (๒๕๕๓) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์ ด้านจริยธรรมของนักการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตวังทองหลาง พบว่าด้านบุคลิกภาพที่ประชาชนให้ความสำคัญได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การเสียสละเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ความยุติธรรม ตามลำดับ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ประชาชนให้ ความสำคัญได้แก่ การให้เกียรติ เคารพในสถานที่และสถาบัน ยึดหลักธรรมาธิปไตย การรักษาคำพูด/ สัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน การมีสติในการพิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ อย่างละเอียดรอบคอบ ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ อาชีพ ปริมาณการรับสื่อและช่องทางการรับสื่อ

ภัทรานิษฐ์ บุญเถิง (มปป.) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ๔ ด้าน คือ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการบริหารงาน ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่มีต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะนักรบเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร (ยกเว้นนายทหารที่มีชั้นยศตั้งแต่พลอากาศตรีขึ้นไป) และนายทหารชั้นประทวน ที่เป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ในปีงบประมาณ ๕๘ จำนวน ๑๖,๒๒๘ คน ดังตารางที่ ๓ - ๑

ตารางที่ ๓ - ๑ จำนวนข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง จำแนกตามชั้นยศ

ชั้นยศ		จำนวนข้าราชการ(คน)
น.สัญญาบัตร	น.ต. - น.อ.(พ)	๔,๓๐๔
	ร.ต. - ร.อ.	๓,๑๐๙
น.ประทวน	พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ)	๕,๕๓๕
	จ.ต. - จ.อ.	๓,๒๘๐
รวม		๑๖,๒๒๘

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ (วิเชียร เกตุสิงห์, ๒๕๔๑ : ๒๒-๒๔) และให้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม (Sampling Error) ๐.๐๕% กำหนดความเชื่อมั่นที่ ๙๕% ดังนั้นเราสามารถคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนโดยจะกำหนดเท่ากับ ๐.๐๕

แทนค่า

$$n = \frac{16,228}{1+16,228 (0.05)^2}$$

$$n = 391 \text{ คน}$$

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้จำนวน ๔๑๑ คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบโควตา (Quota Sampling) อย่างเป็นสัดส่วน ดังตารางที่ ๓ - ๒

ตารางที่ ๓ - ๒ จำนวนข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบโควตา (Quota Sampling) อย่างเป็นสัดส่วน จำแนกตามชั้นยศ

ชั้นยศ		ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน(คน)
น.สัญญาบัตร	น.ต. - น.อ.(พ)	๑๑๐
	ร.ต. - ร.อ.	๗๙
น.ประทวน	พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ)	๑๓๙
	จ.ต. - จ.อ.	๘๓
รวม		๔๑๑

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชั้นยศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่รับราชการ

ตอนที่ ๒ คุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด ๕ ระดับ จำนวน ๔๖ ข้อ

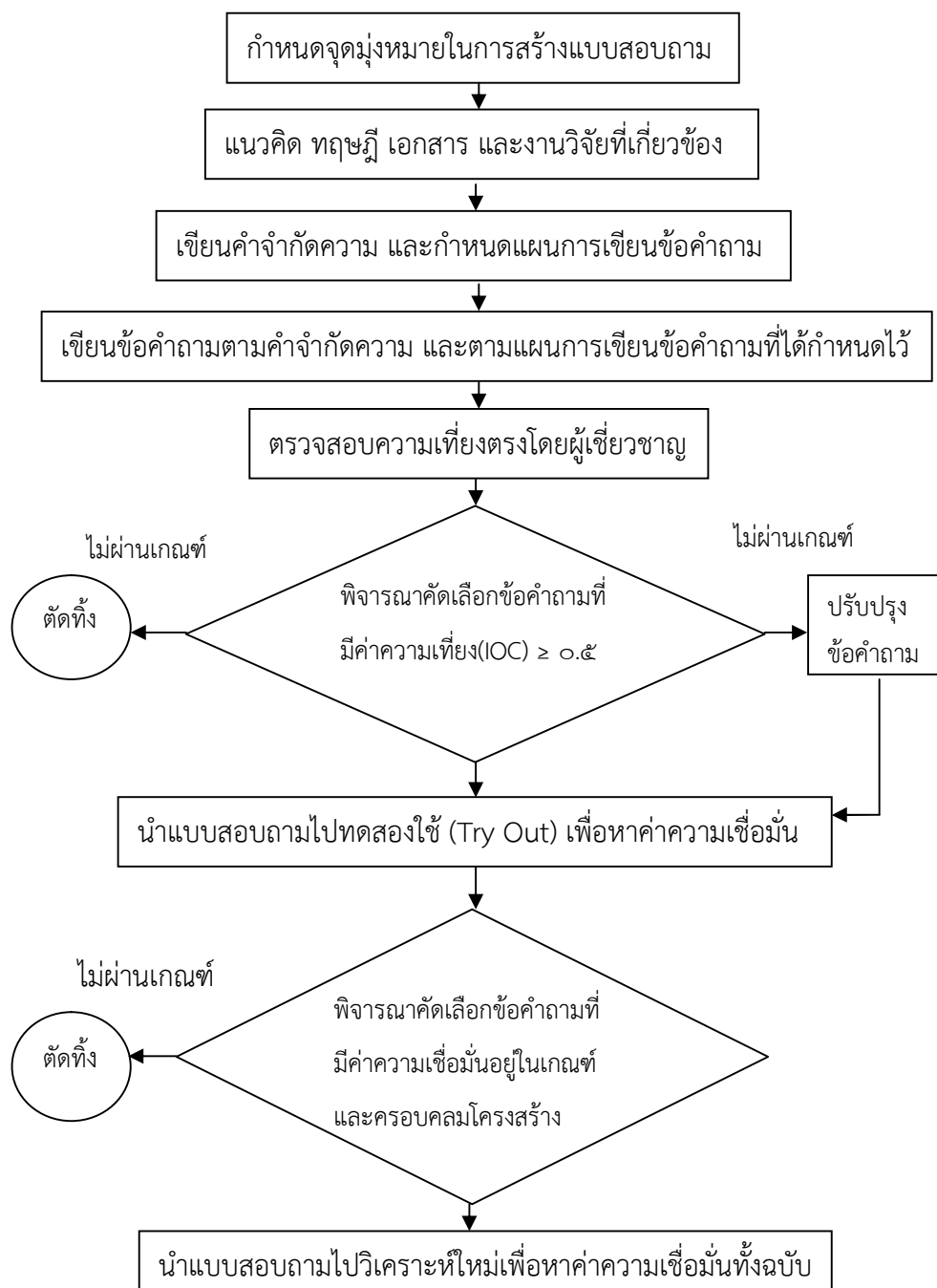
ตอนที่ ๓ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน ๑ ฉบับ คือ แบบสอบถามคุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ ๒ โดยมีกระบวนการสร้างดังแผนภาพที่ ๓ - ๑

แผนภาพที่ ๓ - ๑ ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

จากแผนภาพที่ ๓ - ๑ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้วัดคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง

๓. เขียนคำจำกัดความจากแนวทางการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดถือโครงสร้างจากหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

๔. เขียนข้อคำถามคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล จากคำจำกัดความ และตามแผนการเขียนข้อคำถามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด ๕ ระดับ จำนวน ๔๘ ข้อ

๕. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา และปรับปรุงแล้วมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน จากนั้นนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

๖. พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามเฉพาะที่ผ่านเกณฑ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป ซึ่งผลการพิจารณาพบว่า แบบสอบถามคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล มีข้อคำถามทั้งสิ้น ๔๖ ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ ๐.๖ ถึง ๑.๐๐

การตรวจให้คะแนนแบบสอบถามคุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง และคุณลักษณะนักรเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองผู้วิจัยให้คะแนน ๕ ระดับ คือ

- ๕ หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ มากที่สุด
- ๔ หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ มาก
- ๓ หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ปานกลาง
- ๒ หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ น้อย
- ๑ หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ น้อยที่สุด

โดยผู้วิจัยแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยที่วิเคราะห์ได้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. ๒๕๓๕:๒๒-๒๕) ดังนี้

- ๔.๕๑ - ๕.๐๐ หมายถึง มีคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง มีคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
- ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง มีคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
- ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง มีคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
- ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายถึง มีคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามคุณลักษณะนักรเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล จากข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง
๒. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑๕-๑๙ มิ.ย.๕๘
๓. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วน และความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถามคุณลักษณะนักรเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง
๔. ทำการลงรหัสพร้อมจัดระบบข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๑. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อประมาณค่าสถิติจาก แบบสอบถามคุณลักษณะนักรเมืองที่เป็นจริง และคุณลักษณะนักรเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง

๒. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม โดยใช้สถิติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : One – Way ANOVA) ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

๓. ทดสอบภายหลังเพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยสถิติทดสอบ LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher)

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ เป็นผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๔๑๑ คน ผลการศึกษาสามารถนำเสนอออกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
๒. ข้อมูลความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักรการเมือง

๒.๑ ข้อมูลความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่มีต่อ คุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล

๒.๒ ข้อมูลความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่มีต่อ คุณลักษณะนักรการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๔ - ๑ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นยศ

ชั้นยศ	จำนวน	ร้อยละ
น.ต. - น.อ.(พ)	๑๑๐	๒๖.๘
ร.ต. - ร.อ.	๗๙	๑๙.๒
พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ)	๑๓๙	๓๓.๘
จ.ต. - จ.อ.	๘๓	๒๐.๒
รวม	๔๑๑	๑๐๐

จากตารางที่ ๔ - ๑ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองส่วนใหญ่มีชั้นยศ พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘ รองลงมา คือ ชั้นยศ น.ต.- น.อ.(พ) คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘ ชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒ และชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ - ๒ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาเอก	๔	๑.๐
ปริญญาโท	๖๓	๑๕.๓
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	๒๒๒	๕๔.๐
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๒๒	๒๙.๗
รวม	๔๑๑	๑๐๐

จากตารางที่ ๔ - ๒ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งตอนเมืองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๐ รองลงมาคือ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗ ระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓ และระดับการศึกษาปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ ๑.๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ - ๓ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่รับราชการ

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
๓๑ ปีขึ้นไป	๖๓	๑๕.๓
๒๑ - ๓๐ ปี	๑๑๘	๒๘.๗
๑๑ - ๒๐ ปี	๑๑๐	๒๖.๘
น้อยกว่า ๑๐ ปี	๑๒๐	๒๙.๒
รวม	๔๑๑	๑๐๐

จากตารางที่ ๔ - ๓ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งตอนเมืองส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่รับราชการน้อยกว่า ๑๐ ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๒ รองลงมาคือ ระยะเวลาที่รับราชการ ๒๑ - ๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗ ระยะเวลาที่รับราชการ ๑๑ - ๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘ และระยะเวลาที่รับราชการ ๓๑ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๑๕.๓ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ข้อมูลความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งตอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักรบเมือง

๒.๑ ข้อมูลความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง
ที่มีต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล

ตารางที่ ๔ - ๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการ
กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล

ความคิดเห็นรายข้อ	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
๑. มีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม	๒.๓๕	๑.๑๑๗	น้อย
๒. ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม	๒.๓๓	๑.๐๑๒	น้อย
๓. มีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ	๒.๒๕	๑.๐๖๒	น้อย
๔. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	๒.๑๙	๑.๐๗๑	น้อย
๕. ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย	๒.๓๘	๑.๐๘๘	น้อย
๖. ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ	๒.๔๕	๑.๐๔๑	น้อย
๗. ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้องและไม่ บิดเบือนข้อเท็จจริง	๒.๓๐	๑.๐๓๐	น้อย
๘. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้	๒.๓๙	๑.๑๐๔	น้อย
๙. ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	๓.๐๓	๑.๒๑๗	ปานกลาง
๑๐. ยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร	๒.๕๘	๑.๑๐๔	ปานกลาง
๑๑. ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา	๒.๔๒	๑.๐๕๕	น้อย
๑๒. อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง	๒.๕๘	๑.๐๙๓	ปานกลาง
๑๓. ละเว้นการกระทำที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ ของตน หรือของผู้อื่น	๒.๖๕	๑.๑๑๒	ปานกลาง
๑๓. ใช้ดุลพินิจ ตามข้อมูล พยาน หลักฐาน และความเหมาะสมในการ ตัดสินใจ โดยปราศจากอคติส่วนตน	๒.๔๙	๑.๐๔๔	น้อย
๑๔. เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ต้องรีบแก้ไข และแจ้ง	๒.๕๐	๑.๑๑๐	น้อย

ให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบทราบ			
๑๕. ไม่ชัดเจนว่าการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชน	๒.๕๓	๑.๑๒๗	ปานกลาง
๑๖. ไม่สั่งราชการด้วยวาจา ในเรื่องที่น่าก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ	๒.๖๓	๑.๑๕๖	ปานกลาง
๑๗. ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมี มาประกอบการปฏิบัติให้เป็นคุณหรือโทษแก่บุคคลนั้น	๒.๔๒	๑.๑๔๘	น้อย
๑๘. ไม่ใช้เวลา เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน	๒.๓๐	๑.๑๔๖	น้อย

ตารางที่ ๔ - ๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งตอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะน้กการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

ความคิดเห็นรายข้อ	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
๒๐. ไม่กระทำการใด ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวม	๒.๔๓	๑.๑๐๐	น้อย
๒๑. ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ ของขวัญ เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา	๒.๔๓	๑.๑๑๑	น้อย
๒๒. ไม่ใช้ตำแหน่ง ,กระทำการที่เป็นคุณ ,เป็นโทษแก่บุคคลใดเพราะมีอคติ	๒.๓๒	๑.๑๒๖	น้อย
๒๓. ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้	๒.๒๗	๑.๑๒๗	น้อย
๒๔. ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ขอด้วยกฎหมาย	๒.๕๕	๑.๑๕๓	ปานกลาง
๒๕. เมื่อเห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมายต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้ได้ข้อยุติทางกฎหมาย	๒.๕๗	๑.๐๘๖	ปานกลาง
๒๖. ไม่เลียงกฎหมาย ใช้/หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น	๒.๓๔	๑.๑๔๘	น้อย
๒๗. ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเอง ถือครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใด อันเป็นการเลียงกฎหมาย	๒.๔๐	๑.๑๖๓	น้อย
๒๘. เมื่อมีการละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการนั้น ต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว	๒.๔๘	๑.๑๓๘	น้อย

๒๙. เมื่อได้รับคำร้อง คำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่ากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ สร้างภาระเกินสมควร หรือไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน ต้องมีการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว	๒.๔๘	๑.๑๒๐	น้อย
๓๐. ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วงโดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย	๒.๔๗	๑.๒๗๙	น้อย
๓๑. ปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงสิทธิและ เสรีภาพของบุคคล	๒.๕๓	๑.๑๐๙	ปานกลาง
๓๒. ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อ	๒.๕๖	๑.๐๕๐	น้อย
๓๓. ละเว้นการให้สัมภาษณ์ อภิปราย แสดงปาฐกถา บรรยาย หรือวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง	๒.๕๖	๑.๐๓๔	น้อย
๓๔. ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม	๒.๑๓	๑.๑๐๒	น้อย

ตารางที่ ๔ - ๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งตอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

ความคิดเห็นรายข้อ	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
๓๕. ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยมิได้ระบุแหล่งที่มา	๒.๕๐	๑.๐๖๙	น้อย
๓๖. ไม่ใช้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเอง หรือบุคคลอื่น	๒.๓๖	๑.๐๗๘	น้อย
๓๗. ซื่อสัตย์ แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณีที่เกิดทำการอันกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพบุคคลอื่น	๒.๓๘	๑.๐๗๒	น้อย
๓๘. ปฏิบัติงานให้เกิดผลดีที่สุด จนเต็มกำลังความสามารถ	๒.๔๘	๑.๑๐๗	น้อย
๓๙. ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ด้วยความประหยัดคุ้มค่า	๒.๒๑	๑.๐๗๓	น้อย
๔๐. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท ไม่ว่าจะทางกาย หรือทางวาจา	๒.๙๘	๑.๒๕๘	ปานกลาง
๔๑. ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี	๒.๖๕	๑.๑๓๐	ปานกลาง

๔๒. มีความเที่ยงธรรม ในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา และควบคุมให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด	๒.๔๑	๑.๐๗๔	น้อย
๔๓. สนับสนุนส่งเสริมและยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชา ที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น และยึดมั่นในระบบคุณธรรม	๒.๔๘	๑.๐๗๖	น้อย
๔๔. ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการ หรือราชการโดยรวม	๒.๔๓	๑.๐๗๖	น้อย
๔๕. มีการทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวก และมีจิตบริการ	๒.๕๐	๑.๐๕๓	น้อย
๔๖. มุ่งเน้นประสิทธิภาพของงาน	๒.๖๐	๑.๑๖๙	ปานกลาง
รวม	๒.๔๕๘๖	๘๘๓๙๗	น้อย

จากตารางที่ ๔ - ๔ พบว่าระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = ๒.๔๕๘๖$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยึดมั่นในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ($\bar{x} = ๓.๐๓$) รองลงมา คือ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท ไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา ($\bar{x} = ๒.๘๘$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ($\bar{x} = ๒.๑๓$)

ตารางที่ ๔ - ๕ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน ต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาล

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒๙.๕๒๙	๓	๙.๘๔๓	๑๓.๔๓๗**	.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๒๙๘.๑๓๕	๔๐๗	.๗๓๓		
รวม	๓๒๗.๖๖๔	๔๑๐			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔ - ๕ พบว่าข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่มีชั้นยศแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ดังนั้นมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ

ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างน้อย ๑ คู่ จึงนำไปทดสอบรายคู่ โดยวิธี LSD ดังตารางที่ ๔ - ๖

ตารางที่ ๔ - ๖ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน

ชั้นยศ	๒=๒.๐๕๓๙	๓=๒.๕๒๗๒	๔=๒.๘๗๗๔
น.ต. - น.อ.(พ)	๑=๒.๓๔๖๖	.๒๙๒๗*	.๑๘๐๖
ร.ต. - ร.อ.	๒=๒.๐๕๓๙		.๔๗๓๓*
พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ)	๓=๒.๕๒๗๒		.๓๕๐๒*
จ.ต. - จ.อ.	๔=๒.๘๗๗๔		

จากตารางที่ ๔ - ๖ พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ น.ต. - น.อ.(พ) แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ) และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. และค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ) แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔ - ๗ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาล

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๕.๘๘๐	๓	๑.๙๖๐	๒.๔๗๙	.๐๖๑
ภายในกลุ่ม	๓๒๑.๗๘๔	๔๐๗	.๗๙๑		
รวม	๓๒๗.๖๖๔	๔๑๐			

จากตารางที่ ๔ - ๗ พบว่าข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔ - ๘ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน ต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาล

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔.๒๘๘	๓	๑.๔๒๙	๑.๗๙๙	.๑๔๗
ภายในกลุ่ม	๓๒๓.๓๗๕	๔๐๗	.๗๙๕		
รวม	๓๒๗.๖๖๔	๔๑๐			

จากตารางที่ ๔ - ๘ พบว่าข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒.๒ ข้อมูลความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล

ตาราง ๔ - ๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล

ความคิดเห็นรายข้อ	▪	SD	ระดับความคิดเห็น
๑. มีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรม คุณธรรม	๔.๗๖	.๕๕๔	มากที่สุด

และตรงตามความคาดหวังของสังคม			
๒. ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม	๔.๗๘	.๕๑๗	มากที่สุด
๓. มีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อ	๔.๘๒	.๔๙๒	มากที่สุด
๔. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	๔.๘๖	.๔๓๙	มากที่สุด
๕. ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย	๔.๘๓	.๔๔๗	มากที่สุด
๖. ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ	๔.๗๗	.๕๐๘	มากที่สุด
๗. ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้องและไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง	๔.๗๗	.๕๐๓	มากที่สุด
๘. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้	๔.๘๒	.๔๕๐	มากที่สุด
๙. ยึดมั่นในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	๔.๘๖	.๓๙๘	มากที่สุด
๑๐. ยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร	๔.๗๘	.๔๘๘	มากที่สุด
๑๑. ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา	๔.๗๖	.๔๙๒	มากที่สุด
๑๒. อุทิศตนให้แก่การปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง	๔.๗๗	.๔๗๖	มากที่สุด
๑๓. ละเว้นการกระทำที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน หรือของผู้อื่น	๔.๗๕	.๕๕๓	มากที่สุด
๑๔. ใช้ดุลพินิจ ตามข้อมูล พยาน หลักฐาน และความเหมาะสมในการตัดสินใจ โดยปราศจากอคติส่วนตน	๔.๗๖	.๔๘๙	มากที่สุด
๑๕. เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ต้องรีบแก้ไข และแจ้งให้ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบทราบ	๔.๗๗	.๔๘๑	มากที่สุด
๑๖. ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชน	๔.๗๖	.๕๑๕	มากที่สุด
๑๗. ไม่สั่งราชการด้วยวาจา ในเรื่องที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ	๔.๗๘	.๔๙๕	มากที่สุด
๑๘. ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมี มาประกอบการปฏิบัติให้เป็นคุณหรือโทษแก่บุคคลนั้น	๔.๗๗	.๕๐๖	มากที่สุด
๑๙. ไม่ใช้เวลา เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน	๔.๘๑	.๔๘๕	มากที่สุด

ตารางที่ ๔ - ๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการ
กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งตอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักรบเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

ความคิดเห็นรายข้อ	▪	SD	ระดับความคิดเห็น
๒๐. ไม่กระทำการใด ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวม	๔.๗๕	.๔๙๔	มากที่สุด
๒๑. ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ ของขวัญ เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา	๔.๗๒	.๕๙๒	มากที่สุด
๒๒. ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ	๔.๘๑	.๕๑๑	มากที่สุด
๒๓. ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้	๔.๘๑	.๔๙๐	มากที่สุด
๒๔. ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย	๔.๘๔	.๔๐๕	มากที่สุด
๒๕. เมื่อเห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมายต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้ได้ข้อยุติทางกฎหมาย	๔.๗๙	.๕๑๘	มากที่สุด
๒๖. ไม่เลียงกฎหมาย ใช้/หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น	๔.๘๐	.๕๐๓	มากที่สุด
๒๗. ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเอง ถ้อยครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใด อันเป็นการเลียงกฎหมาย	๔.๘๑	.๔๗๕	มากที่สุด
๒๘. เมื่อมีการละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการนั้นต้องดำเนินการที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว	๔.๘๐	.๔๗๑	มากที่สุด
๒๙. เมื่อได้รับคำร้อง คำแนะนำ จากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่า กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ สร้างภาระเกินสมควร หรือไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน ต้องมีการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว	๔.๘๑	.๔๕๔	มากที่สุด
๓๐. ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย	๔.๗๙	.๔๘๕	มากที่สุด
๓๑. ปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงสิทธิและ เสรีภาพของบุคคล	๔.๘๒	.๔๔๐	มากที่สุด
๓๒. ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดีปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อ	๔.๘๑	.๔๕๐	มากที่สุด
๓๓. ละเว้นการให้สัมภาษณ์ อภิปราย แสดงปาฐกถา บรรยาย หรือวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง	๔.๗๔	.๕๔๐	มากที่สุด
๓๔. ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม	๔.๗๙	.๔๙๒	มากที่สุด

ตารางที่ ๔ - ๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักรการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

ความคิดเห็นรายข้อ	•	SD	ระดับความคิดเห็น
๓๕. ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยมิได้ ระบุแหล่งที่มา	๔.๗๓	.๕๔๒	มากที่สุด
๓๖. ไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารของทางราชการเพื่อเอื้อประโยชน์ แก่ตนเอง หรือบุคคลอื่น	๔.๗๙	.๕๙๙	มากที่สุด
๓๗. ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณี ที่ กระทบการอันกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพบุคคลอื่น	๔.๗๙	.๕๒๙	มากที่สุด
๓๘. ปฏิบัติงานให้เกิดผลดีที่สุด จนเต็มกำลังความสามารถ	๔.๘๓	.๕๐๓	มากที่สุด
๓๙. ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ที่ทางราชการ จัดให้ ด้วยความประหยัดคุ้มค่า	๔.๘๖	.๓๗๗	มากที่สุด
๔๐. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์ พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท ไม่ว่าจะทางกาย หรือทางวาจา	๔.๙๐	.๓๒๗	มากที่สุด
๔๑. ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี	๔.๘๕	.๓๙๑	มากที่สุด
๔๒. มีความเที่ยงธรรม ในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา และ ควบคุมให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด	๔.๘๔	.๕๑๕	มากที่สุด
๔๓. สนับสนุนส่งเสริมและยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชา ที่มีความ ซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น และยึดมั่นในระบบคุณธรรม	๔.๘๓	.๕๑๗	มากที่สุด
๔๔. ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสียหายและไม่ไว้วางใจ ให้เกิดแก่ส่วนราชการ หรือราชการโดยรวม	๔.๘๓	.๕๐๙	มากที่สุด
๔๕. มีการทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวก และมีจิตบริการ	๔.๘๒	.๕๐๗	มากที่สุด
๔๖. มุ่งเน้นประสิทธิภาพของงาน	๔.๘๓	.๕๐๙	มากที่สุด
รวม	๔.๘๐๐๑	.๓๕๙๕๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔ - ๙ พบว่าระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้ง ดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักรการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด (• = ๔.๘๐๐๑) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิด องค์ พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท ไม่ว่าจะทางกาย หรือทางวาจา (• = ๔.๙๐) รองลงมา คือ การ ยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (• = ๔.๘๖) ยึด

มันในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ($F = 4.86$) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ ด้วยความประหยัดคุ้มค่า ($F = 4.86$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่เรียกรับหรือยอมจะรับของขวัญ วันแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา ($F = 4.72$)

ตารางที่ ๔ - ๑๐ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน ต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๖๑	๓	.๗๘๗	๖.๓๒๗**	.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๕๐.๖๓๕	๔๐๗	.๑๒๔		
รวม	๕๒.๙๙๗	๔๑๐			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔ - ๑๐ พบว่าข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ดังนั้น มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างน้อย ๑ คู่ จึงนำไปทดสอบรายคู่ โดยวิธี LSD ดังตารางที่ ๔ - ๑๑

ตารางที่ ๔ - ๑๑ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน

ชั้นยศ	$\bar{x}_1=4.8238$	$\bar{x}_2=4.7826$	$\bar{x}_3=4.6865$	
น.ต. - น.อ.(พ)	$\bar{x}_1=4.8190$.๑๐๔๘*	.๐๓๖๔	.๑๓๒๕*
ร.ต. - ร.อ.	$\bar{x}_2=4.8238$.๑๔๑๒*	.๒๓๗๓*
พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ)	$\bar{x}_3=4.7826$.๐๙๖๑
จ.ต. - จ.อ.	$\bar{x}_4=4.6865$			

จากตารางที่ ๔ - ๑๑ พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ น.ต. - น.อ.(พ) แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ) และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔ - ๑๒ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่ พึ่งประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๘๖	๓	.๑๖๒	๑.๒๕๔	.๒๙๐
ภายในกลุ่ม	๕๒.๕๑๑	๔๐๗	.๑๒๙		
รวม	๕๒.๙๙๗	๔๑๐			

จากตารางที่ ๔ - ๑๒ พบว่าข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่มีระดับ การศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่พึ่งประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔ - ๑๓ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน ต่อคุณลักษณะนักรบเมือง ที่พึ่งประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๐๓	๓	.๔๖๘	๓.๖๘๙*	.๐๑๒
ภายในกลุ่ม	๕๑.๕๙๔	๔๐๗	.๑๒๗		
รวม	๕๒.๙๙๗	๔๑๐			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔ - ๑๓ พบว่าข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่มีระยะเวลา ที่รับราชการแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่พึ่งประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ดังนั้น มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน อย่างน้อย ๑ คู่ จึงนำไปทดสอบรายคู่ โดยวิธี LSD ดังตารางที่ ๔ - ๑๔

ตารางที่ ๔ - ๑๔ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน

ระยะเวลาที่รับราชการ	๑=๔.๗๙๗๐	๒=๔.๗๙๗๐	๓=๔.๘๘๘๕	๔=๔.๗๖๒๑
๓๑ ปีขึ้นไป	๑=๔.๗๒๓๖	.๐๗๓๔	.๑๖๔๙*	.๐๓๘๕
๒๑ - ๓๐ ปี	๒=๔.๗๙๗๐		.๐๙๑๖	.๐๓๘๘
๑๑ - ๒๐ ปี	๓=๔.๘๘๘๕			.๑๒๖๔*

น้อยกว่า ๑๐ ปี

๔=๔.๗๖๒๑

จากตารางที่ ๔ - ๑๔ พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ ๓๑ ปีขึ้นไป แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ ๑๑ - ๒๐ ปี ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ ๑๑ - ๒๐ ปี แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ น้อยกว่า ๑๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔ - ๑๕ ความถี่ ข้อเสนอแนะ ของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ต้องการนักการเมืองที่เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม/ประเทศชาติเป็นหลัก	๑๔
นักการเมืองในปัจจุบันเห็นแก่ผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง	๘
นักการเมืองต้องเปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต	๗
ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดสำหรับนักการเมืองที่ทำผิดกฎหมาย	๖
ต้องการนักการเมืองที่มีความซื่อสัตย์ ไม่คอร์รัปชัน	๕
นักการเมืองต้องมีความน่าเชื่อถือ	๕
ควรให้ความสำคัญในการคัดเลือกคุณสมบัติของผู้เข้ารับสมัครเป็นนักการเมือง	๕
ปฏิรูปการศึกษาส่งเสริมให้เยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม	๓
นักการเมืองต้องมีหลักธรรมาภิบาลสูง	๒
นักการเมืองต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนศีลธรรม	๒
ต้องการนักการเมืองที่มีความรับผิดชอบ ทำงานรวดเร็ว	๒
บังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคไม่ว่านักการเมืองหรือประชาชนทั่วไป	๒
ถ้านักการเมืองทำตามทุกข้อที่กล่าวมานี้ (ในแบบสอบถาม)ประเทศย่อมมีความเจริญแน่นอน	๒
นักการเมืองต้องปรับปรุงทุกด้าน	๒
นักการเมืองต้องมีจิตสาธารณะ	๑

ระบบการเมืองยังเป็นระบบอุปถัมภ์	๑
เป็นนักการเมืองมืออาชีพ ไม่ใช่อาชีพนักการเมือง	๑

จากตารางที่ ๔ - ๑๕ พบว่า ความถี่ ข้อเสนอแนะ ของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด คือ ต้องการนักการเมืองที่เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม/ประเทศชาติเป็นหลัก รองลงมาคือ นักการเมืองในปัจจุบันเห็นแก่ผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง นักการเมืองต้องเปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดสำหรับนักการเมืองที่ทำผิดกฎหมาย ตามลำดับ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะนักการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มี ชั้นยศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่รับราชการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาลต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง (ยกเว้นนายทหารที่มีชั้นยศตั้งแต่พลอากาศตรีขึ้นไป) โดยใช้การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย ๔๑๑ คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบโควตา (Quota Sampling) อย่างเป็นสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด ๕ ระดับ จำนวน ๔๖ ข้อ โดยแบบสอบถามคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๙๙๐๘ ส่วนแบบสอบถามคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๙๙๓๐

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล จากข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง นำมาตรวจสอบความครบถ้วน และความถูกต้องของข้อมูล ทำการลงรหัสพร้อมจัดระบบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อประมาณค่าสถิติ จากแบบสอบถามคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: One - Way ANOVA) ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows ทำการทดสอบภายหลังเพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยสถิติทดสอบ LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher) สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (* = ๒.๔๕๘๖) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (* = ๓.๐๓) รองลงมา คือ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท ไม่ว่าจะทางกาย หรือทางวาจา (* = ๒.๙๘) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม (* = ๒.๑๓)

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ น.ต. - น.อ.(พ) แตกต่างกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. แตกต่างกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ) และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. และค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ) แตกต่างกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (* = ๔.๘๐๐๑) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท ไม่ว่าจะทางกาย หรือทางวาจา (* = ๔.๙๐) รองลงมา คือ การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (* = ๔.๘๖) ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (* = ๔.๘๖) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ ด้วยความประหยัดคุ้มค่า (* = ๔.๘๖) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่เรียกรับหรือยอมจะรับของขวัญ เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา (* = ๔.๗๒)

ข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ น.ต. - น.อ.(พ) แตกต่างกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. แตกต่างกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ) และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ ๓๑ ปีขึ้นไป แตกต่างกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ ๑๑ - ๒๐ ปี ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ ๑๑ - ๒๐ ปี แตกต่างกับค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ น้อยกว่า ๑๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ความถี่ ข้อเสนอแนะ ของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล มากที่สุด คือ ต้องการนักรบเมืองที่เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม/ประเทศชาติเป็นหลัก รองลงมา คือ นักรบเมืองในปัจจุบันเห็นแก่ผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง นักรบเมืองต้องเปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดสำหรับนักรบเมืองที่ทำผิดกฎหมายตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

๑. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักรบเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากปัญหาการคอร์รัปชันเป็นปัญหารุนแรงเรื้อรัง ส่งผลกระทบทางลบต่อการพัฒนา ประเทศไทยในปัจจุบัน

ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้เกิดความเสียหายโดยรวมของประเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างมากมาย โดยคนกลุ่มน้อยคดโกงทรัพยากรของส่วนรวมไปเป็นของตนเองอย่างผิดกฎหมาย และจริยธรรมมีการบิดเบือนการใช้ทรัพยากรของประเทศทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับประโยชน์สูงสุดเกิดการผูกขาดโดยนักธุรกิจการเมืองขนาดใหญ่ (ศิริวรรณ มนอัคระผดุง, ๒๕๕๕ : ๓) จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการขึ้น โดยมีภารกิจหลัก คือ การส่งเสริมให้ระบบราชการไทยนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ออนไลน์ : ๒๕๕๗)

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ ชาตรี จันทร์พิทักษ์ (๒๕๔๔) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณสมบัตินักการเมืองที่ดีในทัศนคติของข้าราชการทหารบกในหน่วยกำลังรบของกองพลในกรุงเทพมหานคร พบว่าตัวแปรด้านระดับชั้นยศ มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อคุณสมบัตินักการเมืองที่ดี

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ ชาตรี จันทร์พิทักษ์ (๒๕๔๔) ได้ทำการศึกษา เรื่อง คุณสมบัตินักการเมืองที่ดีในทัศนคติของข้าราชการทหารบกในหน่วยกำลังรบของกองพลในกรุงเทพมหานคร พบว่าตัวแปรด้านระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อคุณสมบัตินักการเมืองที่ดี และ ราชศักดิ์ งามเนตร (๒๕๓๙) ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรโดยศึกษาจากครูระดับมัธยมศึกษา พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นมีต่อจริยธรรมของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรไม่แตกต่างกัน

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ ชาตรี จันทร์พิทักษ์ (๒๕๔๔) ได้ทำการศึกษา เรื่อง คุณสมบัตินักการเมืองที่ดีในทัศนคติของข้าราชการทหารบกในหน่วยกำลังรบของกองพลในกรุงเทพมหานคร พบว่าตัวแปรด้านเวลารับราชการ ไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อคุณสมบัตินักการเมืองที่ดี

๒. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ชาตรี จันทร์พิทักษ์ (๒๕๔๔) ได้ทำการศึกษา เรื่องคุณสมบัตินักการเมืองที่ดีในทัศนคติของข้าราชการทหารบกในหน่วยกำลังรบของกองพลในกรุงเทพมหานคร พบว่าข้าราชการ

ทหารบกในหน่วยกำลังรบของกองพลในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติต่อคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดี อันประกอบด้วย คุณสมบัติด้านคุณธรรมจริยธรรม ในระดับสูง และธีระพงษ์ คำรอด (๒๕๔๖) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ ในทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมประชาชนให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรมเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ เกษรา ดวงมณี (๒๕๔๖) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่น ในความคาดหวังของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคาดหวังคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นด้านความรับผิดชอบมีความจำเป็นมาก และพิชัย เข้มทอง (๒๕๔๑) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองไทยในความคาดหวังของนิสิตโครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะรุ่นที่ ๑ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่าความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้ง ภัทรานิษฐ์ บุญเถิง (มปป.) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ๔ ด้าน คือ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการบริหารงาน ด้านคุณธรรมและจริยธรรมและด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับ ชาตรี จันทร์พิทักษ์ (๒๕๔๔) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณสมบัติของนักการเมืองที่ดีในทัศนคติของข้าราชการทหารบกในหน่วยกำลังรบของกองพลในกรุงเทพมหานคร พบว่าตัวแปรด้านระดับชั้นยศ มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดี

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับชัยวัฒน์ ธรรมปาโร (๒๕๔๘) ได้วิจัยเรื่อง นักการเมืองท้องถิ่นที่ดีในความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรด้านระดับการศึกษาไม่มีผลต่อนักการเมืองท้องถิ่นที่ดี และธีระพงษ์ คำรอด (๒๕๔๖) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ ในทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการคุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

ข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับ จิราภรณ์ พิทรทรัพย์ (๒๕๔๔) ได้ศึกษาเรื่อง นักการเมือง

ท้องถิ่นที่ดีในทัศนคติของข้าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่าระยะเวลาในการรับราชการ มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นที่ดีและ พงษา สังข์มรินทร์ (๒๕๔๔) ได้ทำการศึกษา เรื่องนักการเมืองที่ดีในทัศนคติเจ้าอาวาสในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าอายุพรรษา และระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส มีผลต่อทัศนคติต่อนักการเมืองที่ดี อีกทั้ง ทวีศักดิ์ นิ่มอนงค์ (๒๕๔๙) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่นใน ความคาดหวังของประชาชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสหัสขันธ์ จังหวัดชลบุรี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มี ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลสหัสขันธ์ แตกต่างกัน มคิดเห็นในเรื่องคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

๑. แนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะนักการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล

จากการศึกษาคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง พบว่าระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยจึงขอแนะนำแนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะนักการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

๑.๑ เสริมสร้างคุณลักษณะย่อยของนักการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\square \square = ๒.๕๑$) เป็นคุณลักษณะที่ต้องมีการเสริมสร้างตามลำดับ ดังนี้ ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ญาติ พี่น้อง พรรคพวกและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ($\square \square = ๒.๑๓$) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ($\square \square = ๒.๑๙$) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ด้วยความประหยัดคุ้มค่า ($= ๒.๒๑$) มีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ ($= ๒.๒๕$) ไม่เสนอหรืออนุมัติโครงการ ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้ ($= ๒.๒๗$) ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ($= ๒.๓๐$) ไม่ใช้เวลา เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน ($= ๒.๓๐$) ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ ($= ๒.๓๒$) ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม ($= ๒.๓๓$) ไม่เลี้ยว

กฎหมาย ใช้/หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น (•=๒.๓๔) มีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม (•=๒.๓๕) ไม่ใช้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเอง หรือบุคคลอื่น (•=๒.๓๖) ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย (•=๒.๓๘) ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณีที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพบุคคลอื่น (•=๒.๓๘) มุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ (•=๒.๓๙) ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัย ชื่อตนเองถือครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใด อันเป็นการเล็งกฎหมาย (•=๒.๔๐) มีความเที่ยงธรรมในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา และควบคุมให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม โดยเคร่งครัด (•=๒.๔๑) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา (•=๒.๔๒) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัว ที่ตนมีมาประกอบการปฏิบัติให้เป็นคุณหรือโทษแก่บุคคลนั้น (•=๒.๔๒) ไม่กระทำการใด ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวม (•=๒.๔๓) ไม่เรียกรับหรือยอมจะรับของขวัญ เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา (•=๒.๔๓) ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการ หรือราชการโดยรวม (•=๒.๔๓) ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ (•=๒.๔๕) ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อ (•=๒.๔๖) ละเว้นการให้สัมภาษณ์ อภิปราย แสดงปาฐกถา บรรยาย หรือวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทาง การเมือง (•=๒.๔๖) ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย (•=๒.๔๗) เมื่อมีการละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการนั้น ต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว (•=๒.๔๘) เมื่อได้รับคำร้อง คำแนะนำ จากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่า กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ สร้างภาระเกินสมควร หรือไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน ต้องมีการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว (•=๒.๔๘) ปฏิบัติงานให้เกิดผลดีที่สุด จนเต็มกำลังความสามารถ (•=๒.๔๘) สนับสนุนส่งเสริมและยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชา ที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น และยึดมั่นในระบบคุณธรรม (•=๒.๔๘) ใช้ดุลพินิจ ตามข้อมูล พยาน หลักฐาน และความเหมาะสมในการตัดสินใจ โดยปราศจากอคติส่วนตน (•=๒.๔๙) เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ต้องรีบแก้ไข และแจ้งให้ผู้ที่มิหน้าที่รับผิดชอบทราบ (•=๒.๕๐) ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยมิได้ระบุแหล่งที่มา (•=๒.๕๐) มีการทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวก และมีจิตบริการ (•=๒.๕๐)

๑.๒ เสริมสร้างคุณลักษณะย่อยของนักการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล จากข้อเสนอแนะของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่ตอบแบบสอบถาม โดยพิจารณาความถี่ของข้อมูล ดังนี้ นักการเมืองที่เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม/ประเทศชาติ เป็นหลัก (๑๔ ครั้ง) นักการเมืองในปัจจุบันเห็นแก่ผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง (๘ ครั้ง)

นักการเมืองต้องเปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต (๗ ครั้ง) ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดสำหรับนักการเมืองที่ทำผิดกฎหมาย (๖ ครั้ง)

๒. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ควรมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของการเมือง ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะทำให้ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง มีระดับความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับที่มากขึ้น

๓. ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากการวิจัยคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๓.๑ ควรมีการกำหนดคุณสมบัติของนักการเมืองให้ชัดเจน เพื่อใช้ในการคัดเลือก และคัดสรรของผู้เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้มีคุณลักษณะตามที่ต้องการตั้งแต่ต้น

๓.๒ ควรมีกระบวนการอบรมทางสังคมเป็นระยะที่เหมาะสม เพื่อปลูกฝัง ให้เกิดความเกรงกลัวต่อบาปตามหลักพุทธศาสนา ทั้งต่อหน้าและลับหลัง และเกิดจิตสำนึกในการเป็นนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล

๓.๓ ในการปฏิบัติงาน ควรมีการควบคุมกำกับดูแล มีการตรวจสอบ มีกรอบดำเนินงานที่ชัดเจน อีกทั้งประชาชนในสังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

๓.๔ ควรมีการบังคับใช้กฎหมายที่ชัดเจน มีบทลงโทษที่รุนแรง และเด็ดขาด สำหรับนักการเมืองที่ทำผิดคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งกฎหมายโดยวิธีนิติรัฐ (Rules of Laws) นับว่าเป็นธรรมาภิบาลอย่างหนึ่ง

๓.๕ ควรมีหน่วยงานอิสระที่คอยตรวจสอบ ประวัตติ ลักษณะนิสัย และคุณลักษณะที่เหมาะสมตามหลักธรรมาภิบาลของนักการเมือง ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๓.๖ ควรมีการจัดตั้งองค์กรภาคเอกชน เพื่อต่อต้านการกระทำธุรกิจที่ไม่โปร่งใส ไม่ยุติธรรม เพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างโปร่งใส และเป็นธรรม

๓.๗ ควรมีการเร่งรัดกระบวนการยุติธรรมให้มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ทั้งต่อหน้า และลับหลัง

๓.๘ ควรมีการเผยแพร่การทุจริต คอร์รัปชัน และระบบอุปถัมภ์ของนักการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดต่อคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง และความรู้เรื่องการกระทำผิดหลักธรรมาภิบาล

๓.๙ ภาครัฐควรมีการสื่อสารให้ประชาชนทราบถึงข้อมูลของนักการเมืองที่มีพฤติกรรมที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

๓.๑๐ ควรมีการกระตุ้นเตือนให้ประชาชนมีความใส่ใจในเรื่องการเมือง เพื่อช่วยในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๔. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๔.๑ ควรมีการศึกษาว่าแบบทดสอบบิภาววิสัย ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบคุณลักษณะของนักการเมืองด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้จริงหรือไม่

๔.๒ ควรมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันกับ ข้าราชการกองทัพอากาศทั้งหมด เพื่อให้ทราบความคิดเห็น ของข้าราชการกองทัพอากาศทั้งหมด ว่ามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล อย่างไร

๔.๓ ควรมีการศึกษา คุณลักษณะของข้าราชการกองทัพอากาศที่เข้าไปดำรงตำแหน่งนักการเมือง ว่ามีคุณลักษณะเหมือน หรือต่างจากนักการเมืองที่มาจากพลเรือนอย่างไร

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. อนาคตผู้นำการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : ซีเคสมิเดีย, ๒๕๓๙.

เกษม วัฒนชัย. ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา, ๒๕๔๖.

คณิน บุญสุวรรณ. รัฐมนตรีเมืองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นพรัตน์, ๒๕๒๒.

ไชยวัฒน์ คำชู. การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพฯ : น้ำฝนการพิมพ์, ๒๕๔๘.

ไชยวัฒน์ คำชู, ประทุมพร วัชรเสถียร, กุลลดา เกษุชูและศุภมิตร ปิติพัฒน์. ธรรมาภิบาล การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์น้ำฝน, ๒๕๔๕.

ณดา จันทร์สม. ธรรมาภิบาลกับการกระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘.

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. ปัญหาการเมืองไทยปัจจุบัน. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๒.

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. นักการเมืองไทย: จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน สภาพปัญหาสาเหตุผลกระทบ แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : สายธาร, ๒๕๔๙

ธีระพล อรุณะกสิกร, (บรรณาธิการ). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๔๒.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๔๔.

บุษบง ชัยเจริญ และบุญมี ลี. ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๔.

ประมวล รุจเสรี. การบริหารจัดการที่ดี Good Governance. กรุงเทพฯ : อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง, ๒๕๕๒.

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล. ธรรมาภิบาล (Good Governance) กับ สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๙.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์, ๒๕๓๒.

ราชบัณฑิตสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์, ๒๕๔๖.

ลิขิต ธีรเวคิน. การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา, ๒๕๔๙.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. ทฤษฎีองค์การ : ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร, ๒๕๔๕.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร, ๒๕๔๕.

สถาบันพระปกเกล้า. รายงานการศึกษาเรื่องโครงการขยายผลเพื่อนำตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีระดับองค์กรไปสู่การปฏิบัติ. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘.

สมถวิล บุรีกุล และคณะ. โครงการขยายผลเพื่อนำตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีระดับองค์กรไปสู่ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. คู่มืออธิบายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ : สิริบุตการพิมพ์, ๒๕๔๖.

สุชา จันทรเอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา อินเตอร์เนชั่นแนล, ๒๕๒๐.

สุโท เจริญสุข. หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา, ๒๕๒๕.

สิริอร วิชชาวุธ. จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กรเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

สุดจิต นิमितกุล. กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี การปกครองที่ดี (Good Governance). กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๓

ใหม่ รักหมุ่ม และธวัชชัย ไพจิต. บันทึก ๒๕ นักการเมือง วิเคราะห์การเลือกตั้งของไทย. กรุงเทพฯ : นพรัตน์, ๒๕๒๒.

อมร รักษาสัตย์. การเมืองและการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. กรุงเทพฯ : วี.เจ. ปรีนติ้ง, ๒๕๔๔.

วารสารและหนังสือพิมพ์

ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. “ธรรมาภิบาลกับราชการไทย”, สรรพากรสาร. ปีที่ ๔๗ ฉบับที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๓ หน้า ๖๓.

เปรม ตินสุถานนท์, พล.อ. “จริยธรรมการบริหารภาครัฐ”, มติชน, ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘, หน้า ๒.

วรภัทร โตธนะเกษม. “การสร้าง Good Governance ในองค์กร”, วารสาร กสท, ตุลาคม ๒๕๔๒, ศิ

ริวรรณ มนอัครผดุง. “สถานการณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย THE SITUATION OF CORRUPTION IN THAILAND”, วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๕ หน้า ๓.

อานันท์ ปัญญารชุน. “มุมมองนายอานันท์”, มติชน, ๒๕๔๒, หน้า ๒๕.

หน้า ๑๑.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

กชกร เป้าสุวรรณ และคณะ. “ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์สุโขทัย”. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๐.

กิตติ รวีกันต์. “ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่มีต่อองค์กรหลังการแปลงสภาพ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๗.

เกษรา ดวงมณี. “การศึกษาคุณลักษณะนักร้องท้องถิ่นในความคาดหวังของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี”. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖.

จิราภรณ์ พิรทรัพย์. “นักร้องเมืองท้องถิ่นที่ดีในทัศนคติของข้าราชการกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔.

จิรายุ ทรัพย์สิน. “ปัจจัยความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๐.

ฉัตรชัย ชูแก้ว. “ความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวต่อการนำเสนอข่าวอาชญากรรมทางโทรทัศน์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.

ชาติรี จันทรพิทักษ์. “คุณสมบัติของนักร้องเมืองที่ดีในทัศนคติของข้าราชการทหารบกในหน่วยกำลังรบของกองพลในกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔.

ชัยวัฒน์ ธรรมปาโร. “นักร้องเมืองท้องถิ่นที่ดีในความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘.

- ทวีศักดิ์ นิมมอนด์. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักรการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสตึก จังหวัดชลบุรี”. ปัญหาพิเศษรัฐ ประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๙.
- ธวัชชัย วงศ์สังกะ. “คุณลักษณะของนักรการเมืองท้องถิ่นในอุดมคติ:กรณีศึกษาเขตตำบลบางโปรงอำเภอ เมือง จังหวัดสมุทรปราการ”. ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การเมืองและการบริหารจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕.
- ธีระพงษ์ คำรอด. “คุณลักษณะของนักรการเมืองที่พึงประสงค์ในทัศนะของประชาชนอำเภอเมือง จันทบุรี”. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขา นโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖.
- บุญธรรม คำพอ. “การศึกษาความแตกต่างระหว่างผู้ยอมรับ และไม่ยอมรับวิทยาการแผนใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณีมูลนิธิบูรณะชนบท หมู่ที่ 10 ตำบลโพธิ์งาม อำเภอสุวรรณบุรี”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๐.
- ประสาร ฤทธิมนตรี. “ความคิดเห็นของพนักงานไปรษณีย์ต่อการแปรรูปกิจการไปรษณีย์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิต วิทยาลัยสถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๕.
- ประสาร ฤทธิมนตรี. “ความคิดเห็นของพนักงานไปรษณีย์ต่อการแปรรูปกิจการไปรษณีย์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิต วิทยาลัยสถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๕.
- ปริญญา คงรอด. “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์ด้านจริยธรรมของนักรการเมือง ที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร”. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๓.
- พงษา สังข์มรินทร์. “นักรการเมืองที่ดีในทัศนคติเจ้าอาวาสในเขตกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔.
- พนิดา ประยูรศิริ. “ภาพลักษณ์นักรการเมืองกับการยอมรับของประชาชน”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- พระครูใบฎีกาสุนันท์ สุวิชาโน. “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาตามแนววิถีพุทธ : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดชมนิมิต อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ”.

วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พิชัย เข้มทอง. “คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองไทยในความคาดหวังของนิสิตโครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ รุ่นที่ 1 วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา”. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๑.

ภัทรานิษฐ์ บุญเถิง. “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, (มปป).

ราชศักดิ์ งามเนตร. “ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”. วิทยานิพนธ์ ภาควิชาการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

สัตยา กระแสชล. “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดตั้งอุทยานสายใจธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๘.

เสกสรร วัฒนพงษ์. “ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการประสานงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรในเขตพื้นที่ทางหลวง หมายเลข 34 (บางนา-บางปะกง)กรุงเทพฯ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒.

โสภา พิสมัย. “ความคิดเห็นของพนักงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยที่มีต่อการลาออกก่อนเกษียณอายุ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๓.

อุทัยพรรณ สุดใจ. “ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยจังหวัดชลบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมวิทยาประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.

กฎหมาย

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๔, ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐, หน้า ๒๐.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์, “เอกสารสร้างความเข้าใจต่อพี่น้องประชาชน”. ม.ป.ป. ฤวิสวัสดิ์ บุรีกุล. “การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี”. เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการยกระดับการให้บริการสาธารณะของหน่วยงานรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น People’s Audit. ๒๕๔๗.

ธีรยุทธ บุญมี. “แนวคิดและวาทะกรรมว่าด้วยรัฐธรรมนูญแห่งชาติ”, เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเนื่องในวาระครบรอบ ๕๐ ปีคณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๑.

อุทัย พิมพ์ใจชน. “ระบบการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรของไทย”. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องพฤติกรรมของนักการเมืองไทย, ๒๒-๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๘.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

คณิน บุญสุวรรณ, “การเข้าถึงธรรมาภิบาลตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช๒๕๔๐”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.kpi.ac.th/th/showarticleAsp, ๒๕๔๒>.

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์, “มาตรฐานจริยธรรมของนักการเมือง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.Moralcenter.or.th/ewt_news.php?nid=970&filename=index, ๒๕๕๔.

ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน), “มาตรฐานจริยธรรมของนักการเมือง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.moralcenter.or.th/ewt_news.php?nid=970&filename=index, ม.ป.ป.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, “หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.opdc.go.th/content.php?menu_id=5&content_id=2442, ม.ป.ป.

ภาษาต่างประเทศ

Good, C.V. *Dictionary of education*. New York: McGraw - Hill Book Company. ๑๙๕๙.

Kolasa, B.J. *Introduction to behavioral science for business*. New York: John Wiley & Son Inc. ๑๙๖๙.

Webster. *Webster’s new world dictionary*. New York: Compact School the World Publishing Company. ๑๙๙๙.

Thomas, J.Z. 1959. *Dictionary of social science*. Washington D.C: Public Affair Press.

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล
ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง จึงใคร่ขอความกรุณาท่านให้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุดเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย

๒. แบบสอบถามฉบับนี้ มี ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชั้นยศ ระดับการศึกษาระยะเวลาที่รับราชการ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด ๕ ระดับ

๕ หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ มากที่สุด

๔ หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ มาก

๓ หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ ปานกลาง

๒ หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ น้อย

๑ หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๑. ข้อมูลจากท่านจะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น และขอรับรองว่าผลจากการวิจัยจะไม่ส่งผลใดๆ ต่อท่าน

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

พล.อ.ต.น้อย ภาคเพิ่ม

๒๕. เมื่อเห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้ได้ข้อยุติทางกฎหมาย										
๒๖. ไม่เลียงกฎหมาย ใช้/หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น										
๒๗. ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเอง ถ้อยครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใด อันเป็นการเลียงกฎหมาย										
๒๘. เมื่อมีการละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการนั้น ต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว										

ตอนที่ ๒ แบบวัดคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมือง (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับตัวท่าน) (ต่อ)

ข้อความ	ที่เป็นจริง					ที่พึงประสงค์				
	๕	๔	๓	๒	๑	๕	๔	๓	๒	๑
๒๙. เมื่อได้รับคำร้อง คำแนะนำ จากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่า กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ สร้างภาระเกินสมควร หรือไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน ต้องมีการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว										
๓๐. ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย										
๓๑. ปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงสิทธิและ เสรีภาพของบุคคล										
๓๒. ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อ										
๓๓. ละเว้นการให้สัมภาษณ์ อภิปราย แสดงปาฐกถา บรรยาย หรือวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง										
๓๔. ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม										
๓๕. ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยมิได้ระบุแหล่งที่มา										
๓๖. ไม่ใช้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเอง หรือบุคคลอื่น										

ผนวก ข

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ค่าความเชื่อมั่นคุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์

ข้อ	ค่าความเชื่อมั่นคุณลักษณะนักรการเมือง	
	ที่เป็นจริง	ที่พึงประสงค์
๑	.๗๑๙๙	.๗๑๖๙
๒	.๗๗๓๗	.๗๑๑๘
๓	.๗๘๐๔	.๖๘๖๙
๔	.๗๙๓๓	.๖๐๘๕
๕	.๘๐๗๐	.๗๐๑๗
๖	.๗๙๒๖	.๗๑๙๒
๗	.๘๐๕๔	.๗๙๖๒
๘	.๘๐๐๔	.๗๕๒๗
๙	.๗๔๐๑	.๗๑๙๐
๑๐	.๘๔๒๑	.๗๘๒๐
๑๑	.๘๕๖๕	.๘๒๑๐
๑๒	.๘๔๑๘	.๘๐๕๙
๑๓	.๘๐๘๓	.๕๙๖๙
๑๔	.๘๖๓๙	.๘๐๐๑
๑๕	.๘๐๙๓	.๘๓๔๐
๑๖	.๘๐๗๐	.๘๓๒๒
๑๗	.๘๐๕๗	.๗๙๘๓
๑๘	.๘๒๐๔	.๗๘๐๕
๑๙	.๗๘๙๔	.๘๑๔๐
๒๐	.๘๑๒๑	.๗๕๕๙
๒๑	.๘๑๓๒	.๗๑๔๑
๒๒	.๘๒๕๙	.๗๒๒๒
๒๓	.๗๙๙๖	.๗๑๗๖
๒๔	.๗๙๘๐	.๗๘๔๗

๒๕	.๘๐๙๔	.๗๕๔๙
๒๖	.๘๐๑๓	.๗๔๐๕
๒๗	.๗๘๒๓	.๗๐๘๖
๒๘	.๘๒๕๗	.๗๘๗๔
๒๙	.๘๓๓๔	.๗๖๗๔
๓๐	.๗๑๐๖	.๗๕๖๙

ค่าความเชื่อมั่นคุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ข้อ	ค่าความเชื่อมั่นคุณลักษณะนักรการเมือง	
	ที่เป็นจริง	ที่พึงประสงค์
๓๑	.๗๙๕๐	.๗๒๘๔
๓๒	.๘๑๐๕	.๗๙๕๐
๓๓	.๗๗๔๘	.๗๔๐๘
๓๔	.๗๗๖๒	.๗๗๒๖
๓๕	.๗๓๖๐	.๗๖๕๖
๓๖	.๘๑๖๐	.๗๑๓๒
๓๗	.๘๑๖๕	.๗๗๖๖
๓๘	.๗๙๔๑	.๗๙๐๙
๓๙	.๗๙๕๒	.๗๓๐๙
๔๐	.๗๕๒๓	.๗๒๑๘
๔๑	.๘๑๕๘	.๗๗๓๐
๔๒	.๘๒๔๑	.๗๙๖๐
๔๓	.๘๑๑๘	.๗๕๘๘
๔๔	.๘๔๒๓	.๘๒๗๙
๔๕	.๗๗๖๗	.๗๕๗๗
๔๖	.๗๔๔๒	.๗๗๔๘
รวมทั้งฉบับ	.๙๘๘๑	.๙๘๓๖

ผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

๑. รศ.ดร. วิจิตต์ศรี	สงวนวงศ์
๒. นาย สมยศ	อักษร
๓. นาง ภารดี	จงสุชนามณี
๔. นาย ประจักษ์	บุญยัง
๕. นาย บุรณชัย	สมุทรักษ์
๖. นางสาว ศีลักษณ์	ปิ่นน่วม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลอากาศตรี น้อย ภาคเพิ่ม
วัน เดือน ปีเกิด	๑๓ ม.ค.๒๕๐๒
การศึกษา	มัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมวัดควนวิเศษมูลนิธิ พ.ศ.๒๕๑๙ โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๑ พ.ศ.๒๕๒๑ ปริญญาตรี Bachelor of Science, the University of Melbourne, Australia พ.ศ.๒๕๒๘ ปริญญาโท Master of Defence Studies, the University of New South Wales, Australia พ.ศ.๒๕๔๔ ศิษย์การบิน รร.การบิน รุ่น น.๗๘-๒๘-๒ พ.ศ.๒๕๒๘ หลักสูตรนักรบวิทยการบิน รุ่นที่ ๓๒ พ.ศ.๒๕๓๑ UH-1 Instructor Pilot Course, USA พ.ศ.๒๕๓๒ หลักสูตรนายทหารยุทธการระดับฝูงบิน รุ่นที่ ๓๕ พ.ศ.๒๕๓๕ รร.นายทหารชั้นผู้บังคับฝูงบิน รุ่นที่ ๗๖ พ.ศ.๒๕๓๖ รร.เสนาธิการทหารอากาศ รุ่นที่ ๔๐ พ.ศ.๒๕๓๙ Air Command and Staff College, USA พ.ศ.๒๕๔๑ วิทยาลัยการทัพอากาศ รุ่นที่ ๔๓ พ.ศ.๒๕๕๒
ประวัติการทำงาน	นายทหารยุทธการ ฝ่ายยุทธการ ฝูงบิน ๒๐๓ พ.ศ.๒๕๓๗ นายทหารตรวจสอบมาตรฐานการบินเฮลิคอปเตอร์ กองตรวจสอบ มาตรฐาน พ.ศ.๒๕๓๙ นายทหารโครงการ กองปกครอง โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ พ.ศ.๒๕๔๑ อาจารย์ กองวิชาทหารและเสนาธิการกิจ สถาบันวิชาการทหารอากาศ ชั้นสูง พ.ศ.๒๕๔๕ อาจารย์ กองการศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ พ.ศ.๒๕๔๖ รองผู้อำนวยการกองฝึกพร้อมและผสม กรมยุทธการทหารอากาศ พ.ศ.๒๕๔๗ ผู้อำนวยการกองฝึกพร้อมและผสม กรมยุทธการทหารอากาศ พ.ศ.๒๕๕๒ ผู้อำนวยการศูนย์ทดสอบบุคคล กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ พ.ศ.๒๕๕๓ นายทหารฝ่ายเสนาธิการ ประจำผู้บัญชาการทหารอากาศ พ.ศ.๒๕๕๔

รองผู้บัญชาการโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ กรมยุทธศึกษาทหาร

อากาศ พ.ศ.๒๕๕๗

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้ชำนาญการ กองทัพอากาศ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเมือง

เรื่อง คุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาลในแนวความคิดของ
ข้าราชการกองทัพอากาศ

ผู้วิจัย พล.อ.ต.น้อย ภาคเพิ่ม หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง ผู้ชำนาญการกองทัพอากาศ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ.2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทรงใช้อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ อำนาจอธิปไตยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ โดยที่อำนาจของทั้ง 3 องค์การ ต้องมีความเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน มิให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดใช้อำนาจของตนจนเกินขอบเขต ทำให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสงบสุขเกิดขึ้น แต่เนื่องจากได้เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร และพื้นที่ใกล้เคียงต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน จนลุกลามไปสู่แทบทุกภูมิภาคของประเทศ ประชาชนแตกแยกเป็นฝ่ายต่างๆ ขาดความสามัคคี และมีทัศนคติไม่เป็นมิตรต่อกัน บางครั้งเกิดความรุนแรง ใช้กำลังและอาวุธสงครามเข้าทำร้าย ประหัตประหารกัน สวัสดิภาพและการดำรงชีวิตของประชาชนไม่เป็นปกติสุข การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองการปกครองชะงักงัน กระทบต่อการใช้อำนาจในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร และในทางตุลาการ การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ผล นับเป็นวิกฤติการณ์ร้ายแรงที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน จนเกิดการทำรัฐประหารขึ้น เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นับเป็นการทำรัฐประหารครั้งที่ 13 ในประวัติศาสตร์ไทย นอกจากนี้ “ปัญหาทุจริตและคอร์รัปชัน มีความสำคัญมากอยู่ในชั้นศาล และยังรบกวนการยุติธรรมตัดสิน” ก็เป็นอีกเหตุผลในการเข้าควบคุมอำนาจการบริหารประเทศ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ปัญหาการคอร์รัปชันเป็นปัญหารุนแรงเรื้อรัง ส่งผลกระทบทางลบต่อการพัฒนา ประเทศไทยในปัจจุบันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้เกิดความเสียหายโดยรวมของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างมากมาย โดยคนกลุ่มน้อยคดโกงทรัพย์สินของส่วนรวมไปเป็นของตนเอง อย่างผิดกฎหมาย และจริยธรรมมีการบิดเบือนการใช้ทรัพยากรของประเทศทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับประโยชน์สูงสุดเกิดการผูกขาดโดยนักธุรกิจการเมืองขนาดใหญ่ การคอร์รัปชันของนักการเมือง เริ่มตั้งแต่การซื้อเสียง เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะในการเลือกตั้ง เมื่อได้รับเลือกตั้งและได้เข้าร่วมในคณะรัฐบาลแล้ว นักการเมืองก็จะแสวงหา

ผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง และพวกพ้อง มากกว่าผลประโยชน์ทางสังคม และประเทศชาติ ใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งทางการเมือง โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีปัญหาความขัดแย้งทางด้านการเมืองของ พรรคร่วมรัฐบาล และพรรคร่วมฝ่ายค้าน ที่แต่ละฝ่ายไม่ยอมรับเหตุผลในการอภิปรายและคำตัดสินในที่ประชุม รัฐสภา อีกทั้งยังมีการอภิปราย การกล่าวปราศรัยบนเวทีต่อหน้าชุมชน ไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อหน้าที่

จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาทางด้านการเมือง เนื่องจากการทุจริตคอร์รัปชัน การแสวงหาผลประโยชน์จากผู้มีอำนาจทางการเมือง เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครองตามมา และเมื่อไหร่ที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น ทหารมักจะเข้ามาแทรกแซง เพื่อแก้ไขปัญหา ทำให้เกิดการปฏิวัติ หรือการทำรัฐประหารขึ้น เพื่อให้เกิดความสงบ และความเป็นระเบียบเรียบร้อย สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งเกิดขึ้น คือ การขาดประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ ดังนั้นจึงได้มีการจัดตั้งสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการขึ้น โดยมีภารกิจหลัก คือการส่งเสริมให้ระบบราชการไทยนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน ตามเจตนารมณ์ของมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอแผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืน ตามที่ สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้นมี 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย เป็นการจัดกลุ่มเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ และการนำไปปฏิบัติ โดยการนำเอาประเด็นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง รวมไว้ด้วยกันเป็นหมวดหมู่ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ประกอบด้วยหลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักการตอบสนอง 2) ค่านิยมประชาธิปไตย ประกอบด้วยหลักภาวะรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ หลักความเปิดเผย/โปร่งใส หลักนิติธรรม และหลักความเสมอภาค 3) ประชาธิปไตย ประกอบด้วยหลักการกระจายอำนาจ และหลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ และ 4) ความรับผิดชอบต่อการบริหาร ที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ให้ความสำคัญ โดยเพิ่มเติมในเรื่องการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรม อันเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 279 ซึ่งได้กำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทไว้ด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ทหารมีส่วนสำคัญในการแก้ไขสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง โดยการทำรัฐประหาร ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งมีความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณลักษณะของนักการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ในเรื่องความรับผิดชอบต่อการบริหาร ว่ามีคุณลักษณะอย่างไร โดยเน้นศึกษาจากข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง เนื่องจากอยู่

ในจังหวัดกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการเมืองการปกครองอีกทั้งยังเป็นบุคคลที่มีสิทธิในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณ ลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณ ลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล
3. เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทาง การสร้างเสริมคุณลักษณะนักการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ที่ศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเฉพาะกรณี ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน ที่เป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง จำนวน 16,228 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง (ยกเว้นนายทหารชั้นยศนายพล) โดยใช้การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 411 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบโควตา (Quota Sampling) อย่างเป็นสัดส่วน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชั้นยศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่รับราชการ

3.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้เครื่องมือที่เป็นแบบวัด ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง และวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ เช่น ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : One – Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.4586$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ($\bar{x} = 3.03$) รองลงมา คือ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท ไม่ว่าจะทางกายหรือทางวาจา ($\bar{x} = 2.98$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ($\bar{x} = 2.13$)

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ น.ต. - น.อ.(พ) แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ) และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. และค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ) แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะ นักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.8001) โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระราช ทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา (\bar{x} = 4.90) รองลงมา คือ การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่า ประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (\bar{x} = 4.86) ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (\bar{x} = 4.86) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ ด้วย ความประหยัดคุ้มค่า (\bar{x} = 4.86) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ ของขวัญ เว้นแต่ เป็นการให้โดยธรรมจรรยา (\bar{x} = 4.72)

ข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อ คุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ น.ต. - น.อ.(พ) แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ ร.ต. - ร.อ. แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีชั้นยศ พ.อ.ต. - พ.อ.อ.(พ) และชั้นยศ จ.ต. - จ.อ. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความ คิดเห็น ต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ข้าราชการกองทัพอากาศ ในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการแตกต่างกัน มีระดับ ความคิดเห็น ต่อคุณลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มี ระยะเวลาที่รับราชการ 31 ปีขึ้นไป แตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศใน เขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ 11 - 20 ปี ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ 11 - 20 ปีแตกต่างกับ ค่าเฉลี่ยระดับความ คิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีระยะเวลาที่รับราชการ น้อยกว่า 10 ปี อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความถี่ ข้อเสนอแนะ ของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อคุณลักษณะ นักการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล มากที่สุด คือ ต้องการนักการเมืองที่เสียสละเห็น แก่ประโยชน์ส่วนรวม/ประเทศชาติเป็นหลัก รองลงมา คือ นักการเมืองในปัจจุบันเห็นแก่ผลประโยชน์ของ ตนเองและพวกพ้อง นักการเมืองต้องเปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และต้องบังคับใช้ กฎหมายอย่างเคร่งครัดสำหรับนักการเมืองที่ทำผิดกฎหมาย ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะนักรการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล

จากการศึกษา คุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง พบว่าระดับความคิดเห็นของข้าราชการ กองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ส่วนระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะ นักรการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการสร้างเสริมคุณลักษณะนักรการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

1.1 เสริมสร้างคุณลักษณะย่อยของนักรการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาลโดย พิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมืองที่มีต่อ คุณลักษณะ นักรการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\square \square < 2.51$) เป็นคุณลักษณะที่ต้องมีการเสริมสร้าง

1.2 เสริมสร้างคุณลักษณะย่อยของนักรการเมืองต้นแบบ ตามหลักธรรมาภิบาล จาก ข้อเสนอแนะของข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่ตอบแบบสอบถาม โดยพิจารณาความถี่ของ ข้อมูล ดังนี้ นักรการเมืองที่เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม/ประเทศชาติเป็นหลัก(14 ครั้ง) นักรการเมืองในปัจจุบันเห็นแก่ผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง (8 ครั้ง) นักรการเมืองต้องเปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต (7 ครั้ง) ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดสำหรับนักรการเมืองที่ทำผิดกฎหมาย (6 ครั้ง)

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง มีระดับความคิดเห็น ต่อคุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ควรมีการปรับปรุงการ ปฏิบัติงานของการเมือง ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะทำให้ข้าราชการกองทัพ อากาศในเขตที่ตั้งดอน เมือง มีระดับความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับที่มากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากการวิจัยคุณลักษณะนักรการเมืองที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นข้าราชการกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ควรมีการกำหนดคุณสมบัติของนักรการเมืองให้ชัดเจน เพื่อใช้ในการคัดเลือก และ คัดสรรคของผู้เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม หลักธรรมาภิบาล เพื่อให้มีคุณลักษณะตามที่ต้องการตั้งแต่นั้น

3.2 ควรมีกระบวนการอบรมทางสังคมเป็นระยะที่เหมาะสม เพื่อปลูกฝังให้เกิดความเกรงกลัวต่อบาปตามหลักพุทธศาสนา ทั้งต่อหน้าและลับหลัง และเกิดจิตสำนึกในการเป็นนักการเมืองที่พึงประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล

3.3 ในการปฏิบัติงาน ควรมีการควบคุมกำกับดูแล มีการตรวจสอบ มีกรอบดำเนินงานที่ชัดเจน อีกทั้งประชาชนในสังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

3.4 ควรมีการบังคับใช้กฎหมายที่ชัดเจน มีบทลงโทษที่รุนแรง และเด็ดขาด สำหรับนักการเมืองที่ทำความผิดคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งกฎหมายโดยวิธีนิติรัฐ (Rules of Laws) นับว่าเป็นธรรมาภิบาลอย่างหนึ่ง

3.5 ควรมีหน่วยงานอิสระที่คอยตรวจสอบ ประวัติ ลักษณะนิสัยและคุณลักษณะที่เหมาะสม ตามหลักธรรมาภิบาล ของนักการเมือง ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง

3.6 ควรมีการจัดตั้งองค์กรภาคเอกชน เพื่อต่อต้านการกระทำธุรกิจที่ไม่โปร่งใส ไม่ยุติธรรม เพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างโปร่งใส และเป็นธรรม

3.7 ควรมีการเร่งรัดกระบวนการยุติธรรมให้มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

3.8 ควรมีการเผยแพร่การทุจริต คอร์รัปชัน และระบบอุปถัมภ์ของนักการเมืองซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดต่อคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง และความรู้เรื่องการกระทำผิดหลักธรรมาภิบาล

3.9 ภาครัฐควรมีการสื่อสารให้ประชาชนทราบถึงข้อมูลของนักการเมืองที่มีพฤติกรรม ที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

3.10 ควรมีการกระตุ้นเตือนให้ประชามีความใส่ใจในเรื่องการเมือง เพื่อช่วยในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง